

**MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞININ ÜRETİMİ,
DESTEKLENMESİ VE SÜREKLİ İYİLEŞTİRİLMESİNE
İLİŞKİN MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA DAİR MALİ
YÖNETİM ESASLARI DOKÜMANININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 31.5.2008 Sayı:26892)

Kanun No
5764

Kabul Tarihi
22.5.2008

MADDE 1- (1) Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, İtalya, Hollanda, Kanada, Avustralya, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan Müşterek Taarruz Uçağı Programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti adına 25 Ocak 2007 tarihinde imzalanan Müşterek Taarruz Uçağının Üretimi, Desteklenmesi ve Sürekli İyileştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırası ve buna dair Mali Yönetim Esasları Dokümanının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun 25 Ocak 2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI'NIN ÜRETİMİ, DESTEKLENMESİ VE SÜREKLİ İYİLEŞTİRİLMESİNE (Kısa Adıyla MTU ÜDSİ MM) İLİŞKİN OLARAK, TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI VE AVUSTRALYA SAVUNMA BAKANLIĞI VE KANADA MİLLİ SAVUNMA BAKANI VE DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI VE İTALYA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANI VE NORVEÇ KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI VE BÜYÜK BRİTANYA VE KUZEY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI SAVUNMA BAKANI VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA BAKANI ARASINDAKİ MUTABAKAT MUHTIRASI (MM)

GİRİŞ

Avustralya Savunma Bakanlığı, Kanada Milli Savunma Bakanlığı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Savunma Bakanlığı, Hollanda Savunma Bakanlığı, Norveç Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Birleşik Krallık ve Kuzey İrlanda Savunma Bakanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı, bundan sonra "Katılımcılar" sıfatıyla;

Savunma alanında ortak bir çıkara sahip olarak;

Askeri ekipmanların standartlaştırılması, rasyonel hale getirilmesi ve ortak çalışabilirliği konusunda uluslararası işbirliğinden elde edilecek yararların farkında olarak;

Gelişen teknolojiden yararlanmak suretiyle karşılıklı konvansiyonel savunma kabiliyetlerini geliştirmeyi arzu ederek;

Avustralya Savunma Bakanlığı, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı arasındaki Mutabakat Muhtırası (MM) çerçevesinde, 17 Ocak 2001 tarihli ve sonra değişikliğe uğrayan Katılımcıların Müşterek Taarruz Uçağı'nın Sistem Gelişimi ve Gösterimi için İşbirliği Çerçevesi (MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırası) bünyesinde ve Katılımcılara Özgü Ekler bünyesindeki işbirliğini tanıyarak;

Benzer işletme ihtiyaçlarını karşılamak üzere Müşterek Taarruz Uçağı'nın (MTU) üretimi, desteklenmesi ve devamlı surette geliştirilmesini arzu ederek;

MTU Programında sürekli işbirliğinin yararlarını kabul ederek ve bu program, ya da diğer uluslararası işbirliği programlarından edindikleri önceki deneyimlerinden öğrendikleri derslerden yararlanmaya çalışarak;

Uluslararası İşbirliği kazanım programları için bir model arayışına girerek;

İşbu Üretim, Geliştirme ve Sürekli İyileştirme Mutabakat Muhtırası (ÜDSİ MM) bünyesindeki uluslararası işbirliğinin, onların (malî olanlar da dahil olmak üzere) kârlarını maksimize edeceğini ve bunun onlardan her birinin payına düşeceğine güvence vermek üzere ellerinden gelen her şeyi yapmaya yönelik niyetlerini beyan ederek;

MTU Sistemi'nin ömür devrini kapsayacak güçlü bir işbirliği vasıtası oluşturma arayışına girerek;

Teknolojik ve endüstriyel işbirliğinin bütün Katılımcıların ulusal güvenlikleri açısından önemini kabul ederek ve Katılımcılar arasında bu işbirliğine yönelik engelleri azaltma arayışına girerek; ve

Endüstriyel katılımın Katılımcıların muhtelif ulusal karar alma süreçlerinde önemli bir parametre olacağını kabul ederek;

Aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır:

BÖLÜM I TANIMLAR

Katılımcılar, işbu MM'da kullanılan terimlerin aşağıdaki tanımlarına ortaklaşa biçimde karar vermişlerdir:

Otonom Lojistik (OL)

Görevin gerçekleştirilmesini desteklemek için görev planlaması, mühendislik, güvenlik, komuta ve kontrol işlevlerini, kendisine ait bir lojistik altyapısı bünyesinde koordine eden ve MTU koruma planlamasını, insan gücü ve personeli, arz desteğini, destek ekipmanını, eğitimi, teknik verileri, bilgisayar kaynak desteğini, tesisleri, paketlemeyi, işlemeyi, depolama ve ulaştırılmayı içeren bir entegre ve bilgi temelli sistem.

Otonom Lojistik Küresel Destek (OLKD)

Katılımcı ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış olan, çoğunlukla paylaşılan bir ortak lojistik girişiminden oluşan, MTU Sistemi için üretilmiş olan dünya çapında bir işbirliği destekleme sistemi. Bu sistem, Katılımcılar tarafından kararlaştırılan OLKD ile Katılımcıların OLKD dışındaki ulusal destek kapasiteleri arasındaki arayüzü de içeren, hem Devlet hem de sanayi destekleme çabalarından oluşmaktadır.

Otonom Lojistik Bilgi Sistemi (OLBS)

Katılımcılar ya da onların yüklenicileri tarafından tedarik edilmiş olan şebekeler üzerinde faaliyet gösteren ve her bir Katılımcının uygun Bilgi sistemleri ile Bilgi değiş tokuşunu kolaylaştıran yazılım ve donanımdan oluşan bir entegre Bilgi sistemi. OLBS, görev planlaması ve MTU Sisteminin korunması da dahil olmak üzere, operasyonu destekler.

En İyi Değer

Geniş Proje hedeflerine uygun maliyet-etkinliğin azami hale getirilmesidir. Tasnif Edilen Bilgi Ulusal güvenlik çıkarlarının korunmasını gerektiren ve bir güvenlik tasnifi damgalaması yoluyla tasarlanmış olan resmi Bilgi. Bu Bilgi, sözlü, görsel, manyetik, belgesel biçimde ya da ekipman, malzeme, teknoloji formunda olabilir.

Uçak Paylaşım Oranı

Katılımcıların işbu MM kapsamındaki masraflarının oransal paylarını ölçmede kullanılan ve Katılımcıların tahmini MTU Hava Aracı tedarik miktarlarına dayanan bir formül.

Birleştirilmiş Tedarik Talebi

Birden fazla Katılımcı Tedarik Talebinde yer alan ihtiyaç duyulan malları ve hizmetleri bir araya getiren belge.

Sözleşme

Bir Yükleniciyi, mal veya hizmet üretmeye zorlayan ve bir ya da daha fazla Katılımcıyı, bunların parasını ödemeye zorlayan, ulusal yasalar çerçevesinde bağlayıcılığı olan karşılıklı yasal ilişki.

Sözleşme İmzalanması

Katılımcıların, Sözleşme yoluyla, Devlet Örgütlerinin dışındaki kaynaklardan mal ve hizmet alması. Sözleşme imzalanması, ihtiyaç duyulan malların ve hizmetlerin tanımlanmasını (belirlenmesini değil), kaynaklara yönelik talebi, kaynakların seçimini, Sözleşmelerin hazırlanıp imzalanmasını, Sözleşmenin yürütülmesinin bütün aşamalarını içerir.

Sözleşme Akdeden Kurum

Bir Katılımcının Devleti içinde bulunan ve Sözleşme akdetme, Sözleşmeyi uygulama ya da feshetme yetkisine sahip olan kuruluş.

Sözleşme Akdeden Görevli

Bir Katılımcının, Sözleşme akdetme, Sözleşmeyi uygulama ya da feshetme yetkisine sahip olan Sözleşme Akdeden Kurumunu temsil eden kişi.

Yüklenici

Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurumu tarafından kendisiyle bir Sözleşme akdedilen kuruluş.

Yüklenici Destek Personeli

Bir destekleme Sözleşmesi çerçevesinde bir Katılımcıya, özel olarak yönetsel, idari, bilimsel veya teknik destek sağlama görevleri olduğu belirtilen kişiler.

5764

22.5.2008

Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi

İlgili ulusal yasalar ya da düzenlemeler çerçevesinde, erişimlerine ya da dağıtımlarına sınırlamalar getirilmiş olan Tasnif Dışı Bilgiler. Bu, henüz tasnif edilmemiş ama halen kontrol altında tutulan Bilgileri içerir.

Mali giderler Tavanı

Projeye tahsis edilecek olan paylaşılan Mali Giderlerin maksimum tutarı.

Mali Giderler

Parasal katkılar ile karşılanan Proje giderleri.

Ev Sahibi Katılımcı

Tesisine bir MTU İPP atanan Katılımcı.

Bilgi

Biçimi ya da türü ne olursa olsun her türlü araçla iletişimi yapılabilecek olan, bilimsel, teknik, iş ya da mali yapı ile ilgili unsurları da içeren ama bunlarla sınırlı olmayan ve ayrıca manyetik teypte, bilgisayar hafızasında, ya da başka herhangi biçimde olan ve Fikri Haklara tabi olan yada olmayan fotoğraflar, raporlar, el kitapları, tehlike verileri, deneysel veriler, test verileri, bilgisayar yazılımı, dizaynlar, talimatlar, usuller, teknikler, buluşlar, çizimler, teknik yazılar, ses kayıtları, resimsel sunumlar ve diğer grafik sunumlarını içeren bilgi.

Fikri Sınai Hak

Dünya Ticaret Örgütü'nün 15 Nisan 1994 tarihli Fikri Sınai Hakların Ticari Yönlerine İlişkin Anlaşması gereğince, buluşlar ile ilgili bütün haklar (patent hakları da dahil olmak üzere), kayıtlı ve kayıtsız markalar üzerindeki bütün haklar (hizmet markaları da dahil olmak üzere), ifşa edilmemiş Bilgi (ticari sırlar ve meslek sırları da dahil olmak üzere), entegre devrelerin planları ve coğrafi göstergelerin planları, ve endüstriyel, bilimsel, edebi ya da sanatsal alanlardaki yaratıcı etkinliklerden kaynaklanan bütün haklar.

Ortaklaşa Alınan Ekipman

İşbu MM kapsamında Katılımcıların bir kısmı ya da tamamı tarafından ortaklaşa alınan ve finanse edilen malzeme, ekipman, nihai mal, alt sistem, parça, özel alet edevat ya da test ekipmanı.

MTU Sistemi MTU Hava Aracı

MTU Sistemi, birbiriyle ilişkili iki unsurdan oluşur: MTU Hava Aracı ve dış ara yüzler ile etkileşimli faaliyet gösteren Otonom Lojistik. MTU Hava Aracı, MTU uçağının

üç versiyonunu ve itici güç sistemlerini ve ayrıca uçak donanımını, MTU Sistemini kurmak için gerekli olan yardımcı misyon ekipmanını ve belirlenen görevleri, otonom operasyonları ve arka sistemler ile iletişimi yerine getirmek için gerekli olan yazılım sistemlerini içerir..

MTU İşbirliği Proje Personeli (MTU İPP)

Bir Atayan Katılımcıya ait olup yönetimsel, mühendislik, teknik, idari, sözleşme akdetme, lojistik, mali, planlama ya da Proje'nin devam ettirilmesindeki diğer işlevleri yürüten bir başka Katılımcıya atanmış olan askeri üyeler veya sivil çalışanlar

MTU Veri Kütüphanesi (MVK)

Yüklenici tarafından tedarik edilen ve işletilen, ana sözleşme teslim edilebilirlerini ve sözleşme altı ifa verilerini ve uygulamalar, direktifler, planlar ve süreçler gibi diğer Program ile ilgili Bilgileri de içeren ama bunlarla sınırlı olmayan MTU Programı Bilgisini kapsamak üzere tasarlanmış, web temelli bir gereç.

MTU Üretim, Destek ve Sürekli İyileştirme Evresi (MTU ÜDSİ Evresi)

MTU Sisteminin sürekli iyileştirmesini ifa edecek, sürdürecekt ve sağlayacak olan MTU Programı payı.

MTU Programı

MTU konsept gösterimi, sistem geliştirilmesi ve gösterimi, üretim, destekleme ve sürekli iyileştirmeden oluşan bir üç modelli MTU Sistemi ailesini elde etmeye yönelik çalışmalar.

MTU Amaçları

MTU ÜDSİ MM'ya bağlı Proje faaliyetlerinin yürütülmesi; ve bir Katılımcı tarafından (işbirliği ile, tek başına ya da ABD Savunma Bakanlığı Yabancı Askeri Satış Düzenlemeleri çerçevesinde) MTU Sistemi ile Katılımcılar tarafından işletilen diğer sistemler arasındaki ara yüzler için ihtiyaç duyulan çabaları içeren MTU Sisteminin üç modelinden herhangi birinin üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesi için geleceğe yönelik olarak göstereceği çabalarıdır.

Hattın Kapatılması

Yüklenicilerin MTU Hava Araçlarının üretimi durdurmaları ile ilişkili olan çabaları.

Ulusal Denetleme Kurumu

Katılımcılardan birinin Devleti bünyesindeki bir denetleme kurumu ya da makamı.

Ulusal Güvenlik Otoritesi/ Atanmış Güvenlik Otoritesi (UGO/AGO)

İşbu "Mutabakat Muhtırası"nın güvenlik yönleri açısından sorumlu olmak üzere ulusal makamlar tarafından onaylanan güvenlik dairesi.

Ticari olmayan Mali Olmayan Giderler

Sadece devletin etkinlikleri için kullanılan; ifşa etmeye ya da kamunun kullanımına uygun olmayan. Parasal olmayan katkılarla karşılanan proje giderleri.

Operasyonel İhtiyaçlar Dokümanı (OİD)

İlk olarak MTU konsept gösterimi aşaması esnasında geliştirilen ve sonra bütün MTU Sistemi düzeyinde işletilmesi ile ilgili ihtiyaçlarını tanımlayan MTU Sistem gelişim ve gösterimi aşaması esnasında yenilenen belge.

Orijinal Ekipman Üreticisi (OEÜ)

Bir donanım parçasının, bir parçanın, alt parçanın ya da yazılımın orijinal üreticisi.

Atayan Katılımcı

MTU İşbirliği Proje Personelini (MTU İPP) bir başka Katılımcının tesislerine gönderen Katılımcı.

Kısmen Ortak Katılımcı

Katılımcıların birden fazlası, ama hepsinden azı açısından ortak olan. İşbu MM'yu imzalayan ve askeri ve sivil personel tarafından temsil edilen bir imzacı. Yükleniciler ve Yüklenici Destek Personeli, işbu MM çerçevesinde bir Katılımcının temsilcileri olmayacaklardır.

Katılımcı Tedarik Talebi (KTT)

Bir Katılımcı tarafından hazırlanıp sunulan ve Katılımcının bir Sözleşme yoluyla elde etmek istediği, arzu edilen mal ve hizmetleri tanımlayan bir belge. Genellikle bir iş bildirimini ve bir talimatnameyi içeren belge, bir Sözleşme akdetmek veya yenilemek amacıyla bir Yükleniciye ya da Yüklenicilere bir teşvik vermek üzere Sözleşme Akdeden Görevliye yapılan resmi bir istekten oluşur.

Patent

Herhangi bir hükümet tarafından, ya da birden fazla hükümet adına çalışan bir bölgesel ofis tarafından, bir buluşun yapılması, kullanılması, ithali, satılması ya da satılmasının teklif edilmesi konusunda başkalarını dışlama hakkının bahsedilmesi. Söz konusu terim, herhangi ve bütün patentlerle ilgili olarak şu türleri içermektedir, fakat bunlarla sınırlı değildir: uygulama patenti, geliştirme ya da ekleme patenti, ufak patentler, yararlanma modelleri, görünüm dizaynı patentleri, kayıtlı tasarım ve

envanter sertifikaları ya da yasal korunma gibi olanlar, ve aynı şekilde, bunlardan herhangi birinin bölünmesi, yeniden verilmesi, devam etmesi, yenilenmesi ve uzatılması.

Öncelikli Güvenlik Bilgisi

Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi olarak belirtilip ele alınan ve her bir Katılımcının ulusal güvenlik makamları tarafından belirlenen şekilde güvenliği geliştirilmek üzere bu tarz bilgilere sahip olmaya ihtiyaç duyan Katılımcıların sivil ve askeri çalışanları ile Yüklenicilere sağlanan güvenlik konuları ile ilgili bilgi.

Proje

Katılımcıların işbu MM bünyesinde, Bölüm II'deki (Hedefler) hedefleri elde etmeye ve Bölüm III'te (İşin Kapsamı) bahsedilen çalışmayı gerçekleştirmeye yönelik işbirliği MTU ÜDSİ Evresi çalışmaları.

Proje Mevcut Bilgisi

Projenin yürütülmesi esnasında üretilmemiş olan bilgi.

Proje Ekipmanı

Projede kullanım için, Katılımcılardan biri ya da diğeri tarafından sağlanan herhangi malzeme, ekipman, nihai mal, parça, özel alet edevat ya da test ekipmanı.

Projede Üretilen Bilgi

Projenin yürütülmesi esnasında üretilmiş olan bilgi.

Proje Bilgisi

İşbu Projede temin edilen, üretilen, ya da kullanılan bilgi.

Proje Buluşu

Teknoloji alanında yapılan, yeni bir unsur ve buluş alanında yeni bir basamak teşkil eden, sanayi alanında kullanılabilir olan ve Proje kapsamında yürütülen çalışmalar bünyesinde formüle edilen ya da yapılan (tasarlanmış ya da "ilk olarak fiilen pratiğe indirgenmiş") bir buluş. "İlk olarak fiilen pratiğe indirgenmiş" terimi, bir icadın istenen amaç ve istenen ortamı için ilk kez uygulamaya konmasını ifade etmektedir.

Muhtemel Yüklenici

Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurum tarafından kendisiyle bir Sözleşme akdedilen ve ihracı kontrol altında olan bilgilerin açıklanması ile ilgili bir istek durumunda, bu bilgiyi almaya yetkili olan kuruluş.

O Zamanki Yılı (OZY) Amerikan Doları Harcama yapıldığı dönemdeki alım gücünü yansıtan ABD Doları. O zamanki yılın ABD Doları cinsinden belirtilen gelecekteki harcamalar, ödenecek olan tutar olarak belirtilmektedir.

Üçüncü Taraf

Bir Katılımcı Devlet'ten olmayan bir devlet, ya da hükümeti bir Katılımcının Hükümeti olmayan kişi ya da kuruluş.

BÖLÜM II HEDEFLER

2.1 MTU ÜDSİ MM'nun genel hedefi, MTU Sistemi'nin, Katılımcıların gereksinimlerini karşılamak üzere işbirliği ile üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesidir. İşbu MM, Katılımcıların bu hedefe ulaşmak üzere etkin biçimde işbirliği yapmalarını sağlayacak ve işbu MM kapsamındaki sorumluluklarını ve sağlayacakları yararları ayrıntılı olarak ortaya koyacak çerçeveyi oluşturmaktadır.

2.2 Varılacak olan özel hedefler, şunlardır:

2.2.1 Katılımcılar için en gelişmiş, maliyet-etkin MTU Sistemini üretmek ve desteklemek;

2.2.2 Katılımcıların kapasitelerini göz önünde bulundurarak, Katılımcıların MTU Sistemlerinin en hesaplı biçimde ortaklaşa desteklenmesi için eldeki imkanları tanımlamak;

2.2.3 İlişkili olan Destek Sözleşmeleri aracılığıyla, barış zamanı ve artan işletme temposunu desteklemek ve bütün Katılımcıların hem sahiplik masraflarında, hem de MTU Sistemi uygulamasında sürekli iyileştirmeler sağlayarak Otonom Lojistik Küresel Destek'i (OLKD) uygulamak;

2.2.4 MTU sisteminin bütün ömrü boyunca maliyet etkin, ortak çalışabilir, operasyonel açıdan etkin, operasyonel açıdan güvenli ve operasyonel açıdan uygun olmaya devam etmesini sağlayacak yükseltmeleri (mümkünse ortak olarak) tanımlanması ve geliştirilmesinden meydana gelecek olan sürekli iyileştirmeye katılım;

2.2.5 Katılımcıların MTU Filoları ve destekleyicinin sanayileri arasında görüş alışverişini teşvik etmek ve işbirliğine yönelik inisiyatifleri teşvik etmek;

2.2.6 Katılımcıların MTU Sistemi'nin üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesi konusunda haberdar edilmelerini ve zamanında ulusal kararları almalarını sağlamak, onların MTU Sisteminden yararlanmaları ve bunu desteklemeleri imkanını sağlamak, MTU Sistemini özgün ulusal silah sistemleri, lojistik destekleme siteleri, ekipman, ya da MTU Sisteminin ulusal

operasyonlar ya da koalisyon operasyonları için yazılım arayüzü oluşturmaya yönelik olarak, Bölüm IX'a (Proje Bilgisinin İfşaatı ve Kullanımı) uygun olarak Bölüm III'ü (İşin Kapsamı) uygulanmasında ihtiyaç duyulan MTU Sistemi ile ilgili olarak bütün Proje Bilgisi'ni Katılımcılara sağlamak ve onların kullanmasına izin vermek;

2.2.7Uğraşılabilirlik ve koalisyonun birlikte işlerliğini sağlamak üzere MTU Sistemi'nin ortaklaşa kullanımını artırmak;

2.2.8MTU Sistemi için, onun ömrü boyunca tedarik güvenliğini garanti etmek;

2.2.9Projenin başarılı ve hesaplı olarak yürütülmesini temin etmek için işbirliğine yönelik yönetim ve kontrol süreçlerini geliştirmek ve uygulamak; ve

2.2.10MTU Sistemi'nin üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesinde Katılımcı ulusların yeni ve aynı zamanda sürekli müdahalesini teşvik etmek.

BÖLÜM III

İŞİN KAPSAMI

3.1 İşbu MM çerçevesinde uygulanacak olan genel proje çalışması, şu unsurlardan oluşan, uygulanabilir, üç modelli MTU Sistemi ailesinin üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesidir. Klasik Kalkış ve İniş (KKİ) modeli; Uçakgemisi modeli (UGM); ve Kısa Kalkış ve Dikine İniş (KKDİ) modeli. Proje kapsamındaki çalışmalar, Ek E'de (Sürekli İyileştirme Süreci) tanımlanan süreçlere uygun olarak geliştirilmiş ve onaylanmış ortak kapasiteler dokümantasyonunda bulunan MTU Sistemi gerekliliklerini yansıtacaktır.

3.2 Üretim

3.2.1 Üretim çalışması, şu unsurları içerecek, ama bunlarla sınırlı olmayacaktır:

3.2.1.1 İtki sistemleri (hem F13 5 hem de F13 6) de dahil olmak üzere MTU Hava Aracının üretimi.

3.2.1.1.1 Katılımcıların Ek A'daki tahmin edilen tedarik miktarları (Tahmini MTU Hava AracıTedarik Miktarları), üretim planlamasında kullanılacaktır.MTU Hava Araçlarının Katılımcılar tarafından asıl tedariki, Katılımcıların ulusal kanun ve düzenlemeleri ile, ulusal tedarik karar süreçlerinin sonuçlarına tabi olacaktır. MTU Hava Araçlarının Katılımcılar tarafından hali hazırdaki tedarik miktarları, o Katılımcıların, Bölüm IV'te (Sözleşme Hükümleri) belirtilen sözleşme hükümleri çerçevesinde sunulacak olan Katılımcı Tedarik Talepleri (PRR) çerçevesinde oluşturulacaktır.

3.2.1.1.2ABD Savunma Bakanlığı, MTU SGG Mutabakat Muhtırası ve işbu MM

kapsamında geliştirilen kriterlere uygun olarak MTU Sistem Sertifikaları verecek ve muhafaza edecektir. ABD Savunma Bakanlığı, ABD Savunma Bakanlığı tarafından verilen sertifikaların diğer Katılımcıların yetkili makamları tarafından tanınmasını sağlamak amacıyla, diğer Katılımcıların MTU sistemine sertifika verme sürecinde gereken denetim ve katılımı sağlayacaktır.

3.2.1.1.3 İşbu MM kapsamındaki sürekli iyileştirme çalışmalarından kaynaklanan konfigürasyon değişiklikleri, etkiye maruz kalan maddenin çalıştırılması esnasında birleştirilecek, ya da teknolojik uyarlama takımlarının üretimi ve yerleştirilmesi esnasında uygulanacaktır.

3.2.1.2 Üretimi desteklemek amacıyla, test ekipmanı ve alet ve edevatın tedariki, onarımı.

3.2.1.3 Ortaklaşa Alınan Ekipmanın düzenlenmesi ve üretim hatlarının kapatılması.

3.2.2 ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılara MTU Programı haricindeki ABD Savunma Bakanlığı Programları bünyesinde üretilen ekipman ve sistemleri edinebilme fırsatını sunmak için, bu ekipman ve sistemlerin bu Bölümün 3.1 numaralı paragrafında atıfta bulunulan ortak kapasiteler dokümantasyonu bünyesindeki MTU Sistemi ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli olmaları ölçüsünde, elinden geleni yapacaktır.

3.3 Destekleme

3.3.1 Destekleme mallarının üretimi ve destekleme hizmetlerinin sunulmasını da içeren ama bunlarla sınırlı olmayan destekleme çabaları, MTU Sistemi'nin en hesaplı biçimde ortaklaşa desteklenmesi suretiyle Katılımcıların operasyonel hazırlık gereksinimlerini karşılamak üzere, Bölüm II'ye (Hedefler) uygun olarak yürütülecektir. Destekleme çabaları ile ilgili genel prensipler, şunlardır:

3.3.1.1 Destekleme, mevcut alt yapının pratik ve hesaplı olarak uygun biçimde yapılması,

Katılımcıların ihtiyaçlarını esas olarak ortaklaşa bir çözüm yoluyla karşılayacak ve Katılımcı tarafından tasarlanan çözümlere (Kısmi Ortak yada özgün) imkan verecek olan OLKD bünyesinde sağlanacaktır.

3.3.1.2 OLKD bünyesindeki destekleme çabalarına yönelik Sözleşme Akdetme Sorumluluğu, Bölüm VI'nın (Sözleşme Hükümleri) 6.1 numaralı paragrafına uygun olacaktır.

3.3.1.3 MTU Program Direktörü (MTU PD), Projeyi Bölüm IV'e (Yönetim Organizasyon ve Sorumluluk) uygun olarak yönetme sorumluluğunun bir parçası olarak, OLKD ifasını (Sözleşme kapsamındaki OLKD mal ve hizmetlerinin teslimi de dahil olmak üzere) ve ayrıca Bölüm III (İşin Kapsamı) bünyesinde ele alınan, malların üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesi aşamaları arasında

5764

22.5.2008

koordinasyonu sağlamak ile de yükümlü olacaktır. MTU İşbirliği Proje Personeli (MTU İPP), Ek B'ye (Yönetim Yapısı) uygun olarak, OLKD planlama ve yürütme çalışmalarına katılmaya tayin edileceklerdir.

3.3.1.4OLKD, bir sürekli iyileştirme yaklaşımını kullanacak olan bir etkili, uğraşılabilir ve kabul edilebilir uygulama temelli iş modeli çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

3.3.1.5OLKD, spesifik ürünlerden ziyade çıktıların satın alımı ve teslimi üzerine odaklanacak olan bir performans temelli lojistik (PDL) iş yaklaşımı uygulayacaktır. Gereksinim duyulan çıktılar, her bir Katılımcı için bireysel performansa dayalı anlaşmalar (PDA'lar) temelinde oluşturulacaktır. Bu PDA'lar, yürütme metriklerini, Yükümlülük desteklemesini (yani, MTU Program Ofisi'nin ve Katılımcıların rolleri ve sorumlulukları) ve destekleyici mal ve hizmetlerin teslim edilme şartlarını içerecektir.

3.3.1.6OLKD, aşamalı bir yaklaşım kullanılarak uygulanacaktır. OLKD ve onun aşamalarıyla, ve ayrıca PDA süreci ile ilgili ayrıntılar, Ek D'de (Destekleme) belirtilmiştir.

3.3.2 Destekleme, aşağıdaki çalışmaları kapsayacaktır:

3.3.2.1 Bu Bölümün 3.3.3.1 numaralı paragrafından 3.3.3.10 numaralı paragrafına kadarki kısımda belirtilen Otonom Lojistik (AL) alanları ile bağlantılı olarak, bireysel Katılımcıların mallar ve hizmetler için destekleme ihtiyaçlarının Sözleşme yoluyla ya da Katılımcıların kendi mevcut OLKD kaynakları yoluyla karşılanması.

3.3.2.2 Katılımcıların ortak yararı için ve bütün Katılımcılar tarafından finanse edilecek olan aşağıdaki aktivitelerin uygulanması:

3.3.2.2.1 Bu Bölümün 3.3.3.9 numaralı paragrafındaki AL alanı ile ilgili olan ortak destekleme mühendislik hizmetleri.

3.3.2.2.2 Bu Bölümün 3.3.3.10 numaralı paragrafında tarif edilen endüstriyel hizmetler yönetimi etkinlikleri çerçevesinde belirlenmiş olan Orijinal Ekipman Üreticisi'nin (OEÜ) ve ihtiyaç duyulan diğer tamir etme kapasitesinin genişletilmesi için ortaklaşa çabalar.

3.3.3 OLKD çabaları, aşağıdaki lojistik alanları ile ilgili olarak şu unsurları içerecek, ama bunlarla sınırlı olmayacaktır:

3.3.3.1 MTU Sisteminin korunmasını, MTU Sistemi konfigürasyonlarının sürdürülme ve konfigürasyon yenilemelerinin planlanmasını ve MTU Hava Aracı'nın yapısal ömrünün ve ifşa edilen tavsiyelerin koordinasyonunu kolaylaştıracak olan Ortak Filo Yönetimi. Bu çalışma, her bir Katılımcının kendi filosunu yönetmesi ile bağlantılı olarak gerçekleştirilecektir.

3.3.3.2 Tedarik, envanter ve depolama, ulaşım ve dağıtım ile ilgili uygulama

izlemesi için taşıma ve sorun çözümünü sağlayacak olan tedarik zinciri yönetimi.

3.3.3.3 Destekleyici ekipmanın yönetimi için tedarikte bulunacak, destekleyici elemanı yerleştirerek optimum hale getirecek, destekleyici ekipmanı muhafaza edecek, sorun çözümü sağlayacak ve destekleyici ekipmanın teknoloji güncellemesine yardım edecek olan destekleyici ekipman yönetimi.

3.3.3.4 Eğitim hizmetlerinin sağlanması ve yönetimi ile ilgili malların teslimatı, korunması ve yönetimini sağlayacak olan eğitim sistemi işlemleri.

3.3.3.5 Bir taraftan AL sistemi Bilgi altyapısı ve desteği sağlarken, bir taraftan da MTU Sistemi için onaylanmış konfigürasyon verilerini elde bulunduran Otonom Lojistik Bilgi Sistemi (OLBS) desteği.

3.3.3.6 Katılımcıların kullanıcılarına operasyonel çevrede gereken yer ve zamanda, teknik destek ve kullanıcılar ile hizmetlerin şebekeleri arasındaki bütün ara yüzler de dâhil olmak üzere etkin destek sağlayacak olan operasyonları. Bu alanda Katılımcının öncelikleri tanımlanacak, Bilgi akışı denetlenecek ve meseleler ele alınıp çözülecektir.

3.3.3.7 AL'nin iş ile ilgili yönlerini uygulayacak ve Bölüm VI'nın (Sözleşme Hükümleri) 6.1 numaralı paragrafı çerçevesinde akdedilen sözleşmelerin uygulanması da dâhil olmak üzere uygulama desteğinin denetlenmesini ifa edecek olan AL iş operasyonları. Bu husus, ayrıca, hükümet bütçe çevrelerinin desteği, program planlamasını, geleceğe yönelik stratejik program planlamasını, Katılımcıların ihtiyaçlarının önem sırasına göre düzenlenmesini ve programların gözden geçirilmelerini de içermektedir.

3.3.3.8 OLKD işlemlerinin MTU Sisteminin ömrü çerçevesinde geliştirilmesinin Katılımcıların gelişen ihtiyaçları ve gereksinimlerine endeksli olmaya devam ettiğini garanti edecek olan OLKD işlemleri geliştirilmesi.

3.3.3.9 Üretim desteği ve alan hizmeti mühendisliği desteği sağlayacak olan destekleme hizmeti mühendisliği. Bu husus, mühendisliği, sorun çözümünü, mühendislik sorgulamalarını, kaza yardımını, yazılım ve donanımların kurulması ve yenilenmesini, yazılımın korunmasını, teknik verileri, uçabilirliği, konfigürasyon yönetimini, tesislerin ihtiyaçlarının tanımlanmasını ve düşük düzeyde gözlemlenebilir restorasyonu içerir.

3.3.3.10 Filo çapındaki MTU Sistemi'nin depo düzeyinde korunması, yenilenmesi ve onarımının koordine edilmesi konusunda ihtiyaç duyulan yönetim etkinliklerini sağlayacak ve OEÜ'lerin, bölgesel destekleme kapasitelerinin ve Katılımcıların özgün ve Kısmi Ortak Destekleme tesislerinden yararlanmayı içerecek olan endüstriyel hizmetler.

3.3.4 MTU Program Ofisi, destekleme işleminin desteklenmesi için bir iş sürekliliği planını oluşturacak ve sürdürecektir.

3.3.5 İşbu MM bünyesindeki destekleme etkinlikleri, esas olarak, bütün Katılımcıların ortak çalışması biçiminde yürütülecektir. Ne var ki, bazı etkinliklerin

Kısmi Ortak çalışmalar, ya da bir Katılımcıya özgü çalışmalar, bir Katılımcının ya da Katılımcıların ihtiyaçlarının ortaklaşa destekleme etkinlikleri ile karşılanamadığı durumlarda, genel olarak, MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırası kapsamında geliştirilmiş olan iş olay analizi (İOA) tarafından belirlenebilir. Bununla birlikte, Katılımcıların kendi kararlarını alma seçenekleri bulunacaktır. Bu süreçte İOA'lar, MTU Program Ofisi, Katılımcıların temsilcileri ve sanayiinden oluşan bir İOA ekibi tarafından yürütülecektir. İOA'lar, her bir spiralın bir kilometre taşma yada politika kararlarına denk düştüğü bir spiral yaklaşım çerçevesinde yürütülecektir. Her bir İOA, her bir spiral için ihtiyaç duyulan özel görev aşamalarını tanımlamak üzere tekrar edilebilir bir süreci kullanacaklardır.

3.3.6 OLKD'nin Katılımcıların MTU sistemlerinin tatmin edici ve yetebilir tarzda desteklenmesine yönelik ihtiyaçlarını karşılayamayacağına dair belirtiler olması durumunda alternatif bir destekleme yaklaşımına yönelik planlama çabaları, Bölüm IV'ün (Yönetim (Örgüt ve Sorumluluk)) 4.4 numaralı paragrafında tarif edilen MTU Yürütme Kurulunun talimatları doğrultusunda yürütülecektir. Gerekliği durumunda, alternatif bir destekleme yaklaşımı uygulanması, Ek D'de yapılacak bir değişiklik ile belirtilecek ve gerektiği durumda MM'ya tadilat yapılması da, Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe Girme ve Geçerlilik Süresi) ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir.

3.4 Sürekli İyileştirme

3.4.1 Sürekli iyileştirme çalışması, MTU Sistemini, yaklaşık olarak her iki yılda bir sürekli artışlarla yükseltmeler (mümkünse ortak) ekleyerek bütün hizmet ömrü boyunca maliyet etkin, ortak çalışılabilir, operasyonel açıdan güvenli, operasyonel açıdan etkili ve operasyonel açısından uygun durumda tutmak üzere uygulanacaktır. Bu yükseltmeler, şunlara işaret edecek, fakat onlarla sınırlı olmayacaktır:

3.4.1.1 Katılımcılar tarafından ortaklaşa biçimde belirlenmiş olan ortak ihtiyaçlar ve bir Katılımcıya özgü ihtiyaçlar (ya da onun askeri hizmetlerinden birine özgü), ya da MTU Sistemi'nin bir versiyonu.

3.4.1.2 Hizmet içi kullanımda belgelenmiş olan operasyonel eksikliklerin giderimi ve gelişme testi (DT) ya da operasyonel test (OT) durumları.

3.4.1.3 Gereksinimler Belgesi'nde (OİD), müteakip belgelerde ya da henüz uygulamaya konmamış olan MYK kararlarında listelenmiş olan kapasiteler.

3.4.2 Meydana gelebilecek olan ve işbu Bölümün 3.4.1 numaralı paragrafında belirtilmiş olan kapasite artışının bir parçası olmama ihtimali bulunan diğer MTU Sistemi kapasitesi yükseltmeleri. Bu diğer yükseltme türlerinin örnekleri arasında, elektronik savaş ya da misyon planlama yeniden programlama, kriptografik materyal güncellemeleri, hızlı tepki değişimleri, ya da büyük artışlar arasında ortaya çıkabilecek olan acil operasyonel ihtiyaçlar.

3.4.3 İşbu Bölüm'ün 3.4.1 ve 3.4.2 numaralı paragraflarında belirtilen etkinlikler,

öncelikle, bütün Katılımcıların ortak çalışmaları olarak yürütüleceklerdir; bununla beraber, bu etkinliklerden bazıları, Kısmi Ortak çalışmalar ya da bir Katılımcıya özgü çalışmalar olarak yürütülebilirler. Çalışmaların ortak, Kısmi Ortak ya da özgün olarak belirlenmesi, Ek E'de (Sürekli İyileştirme Süreci) belirtilen süreçlere uygun olarak yapılacaktır.

3.4.4 Acil güvenlik değişimleri, Ek D'de (Destekleme) düzenlenen MTU destekleme mühendislik çabalarının bir parçası olarak idare edilecektir.

3.5 Sürekli DT ve Sürekli Operasyonel Test ve Değerlendirme (FOT&E)

3.5.1 Sürekli DT, bütün Katılımcıların ortak alanlarında yürütülecektir. Kısmi Ortak ya da Katılımcıya Özgü İhtiyaçların sürekli DT, işbu MM bünyesinde, personelin, uçakların, test ekipmanının ve tesis planlaması ya da zaman düzenlenmesinin hazır olmasına bağlı olarak yürütülebilir.

3.5.2 FOT&E, ilk operasyonel test ve değerlendirme (FOT&E) esnasında yapılan tahminleri netleştirmek; kalan herhangi bir IOT&E etkinliğini tanımlamak, IOT&E etkinliklerinin düzeltilmesini doğrulamak; tasarlama ya da devreye sokma amacıyla sürekli gelişmedeki önemli değişimleri değerlendirmek; ve MTU Sistemi'nin tümünden yeni bir ortamda ya da tümünden yeni bir tehdiye karşı operasyonel ihtiyaçlarını karşılamaya devam etmesini güvence altına alacak olan sürekli iyileştirme çabaları çerçevesinde geliştiği için, MTU Sistemi'ni yeniden değerlendirmek üzere, bütün Katılımcılara açık ortak alanlarda yürütülecektir. Kısmi Ortak ya da Katılımcıya özgü ihtiyaçların FOT&E'si, işbu MM bünyesinde herhangi bir Katılımcının ülkesinde personelin, uçakların, test ekipmanının ve tesis planlaması ya da zaman düzenlenmesinin hazır olmasına bağlı olarak yürütülebilir.

3.5.3 Katılımcıların personeli, ulusal ifşa etme politikalarına tabi olan ve işbu Bölüm'ün 3.5.1 ile 3.5.2 numaralı paragraflarında yer alan etkinliklere normal biçimde katılacaklardır.

3.6 Bilim ve Teknoloji (B&T) Geliştirilmesi

3.6.1 B&T çabaları, aşağıdaki unsurları kapsayacak, fakat bunlarla sınırlı olmayacaktır:

3.6.1.1 B&T çabalarının, Katılımcıların, MTU sistemine uygulanabilecek ve bu sistemin yararına olabilecek ulusal programları aracılığıyla tanımlanmaları.

3.6.1.2 Tanımlanmış B&T çabalarının, değerlendirilmek üzere, Ek B'de (Yönetim Yapısı) kendisinden bahsedilen İhtiyaçlar Üzerinde Çalışma Grubu'na teslim edilmesi.

3.6.2 B&T geliştirme çalışmalarına yönelik her türlü işbirliği, Katılımcılar tarafından yapılan ayrı yazılı düzenlemelere tabi olacaktır.

3.7 İşbu MM bünyesindeki işbirliğine yönelik çalışmalar, MTU Sistemi ile ilgili, güvenlikten uzak şartlar altında bir olayın meydana geldiği ya da gelebilecek olduğu

durumlarda, Katılımcılar arasında proje güvenliği talimatnamesi (PSI) prosedürüne uygun olarak Ayrıcalıklı Güvenlik Bilgisinin değişimini de içeren ama bununla sınırlı olmayan, güvenlikle ilgili olayların karşılıklı bildirilmesini de içerecektir. Bu bildirimler, Hükümet mesajı, elektronik posta, ya da mümkün olan en çabuk diğer yazılı araçlar olabilir.

3.8 Katılımcıların her biri, MTU askeri durumu kaldırma tüzükleri doğrultusunda, kendi MTU sistemlerinin askeri durumunu ortadan kaldırarak düzenleyecektir.

3.9 Katılımcılar, işbu Projeye yönelik çalışmanın kapsamıyla ilgili olan ihraç lisanslarına yönelik hızlı başvuruları incelemek için, ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir.

BÖLÜM IV

YÖNETİM (ÖRGÜT VE SORUMLULUK)

4.1 Bir MYK oluşturulacak ve bu MYK, Proje için, yönetim düzeyinde rehberlik ve idare görevlerini yerine getirecektir. MYK, Proje ile ilgili konularda tartışmaların, görüş alışverişlerinin ve kararların olduğu bir forum oluşturacaktır. MYK'nin kararları oy birliği ile alınacak ve işbu MM'nun yürütülmesini etkileyecek olan kararlar, önem derecelerine bağlı olarak, seri numaralı ve tarihli karar notlarına ya da büyük karar notlarına kaydedileceklerdir. Kısmi Ortak ya da özgün meselelere ilişkin kararlar, ABD Savunma Bakanlığı'nın ve doğrudan etkilenen Katılımcıların MYK'deki temsilcilerinin oy birliği ile alınacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri ve Amerika Birleşik Devletleri Donanması'nın Kuvvet Tedarik Yöneticileri, ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcılardan bir resmi görevlinin de eş başkan olacağı şekilde, MYK'ye dönüşümlü olarak başkanlık edeceklerdir. MYK ayrıca, Katılımcılar dan her birinin atayacağı birer tam yetkili temsilciyi de içerecektir. MYK'deki temsilciler (ya da, yeniden örgütlenme durumunda, halefleri) şunlardan oluşacaktır: Avustralya'dan Yeni Hava Savaşı Kapasitesi Genel Direktörü; Kanada'dan Hava Kurmay Başkanı Yardımcısı; Danimarka'dan Hava Kuvvetleri Projeleri Direktörü; İtalya'dan, Ulusal Silahlanma Direktörlüğü Programlar Bölümü Başkanı; Hollanda'dan, Projeler ve Tedarik Direktörü; Norveç'ten Ulusal Silahlanma Direktörü; Türkiye'den Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı ya da Türk Hava Kuvvetleri Plan Prensipler Başkanı; Birleşik Krallık'tan, Kapasite Yöneticisi; ve Amerika Birleşik Devletlerinden, dönüşümlülük esasına göre, Amerika Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri ve Amerika Birleşik Devletleri Deniz Kuvvetleri Kuvvet Tedarik Yöneticileri (KTY). Katılımcıların diğer personeli, uygun olduğu zaman, MYK toplantılarına katılabilecektir. MTU PD, MYK'nin Yürütme Sekreteri olarak görev yapacaktır. ABD KTY'leri ve Katılımcıların MYK'deki temsilcileri, işbu Bölüm'ün 4.4 numaralı paragrafındaki görevlerle ilgili olarak kendi yetkilerini bir başkasına aktarabilirler. MYK, uygun olan durumlarda alt çalışma birimleri oluşturabilir.

4.2MYK, olağan olarak, yılda iki kez toplanacaktır. Ek toplantılar, MYK tarafından beraberce kararlaştırılması durumunda yapılabilir. MYK ayrıca, e-mail, tele konferans, ya da video konferansı yoluyla, sanal bir forumda işleri yürütme kararı alabilir.

4.3JSEB, Projeye yürütme düzeyinde rehberlik ve idare etme işlerini yerine getirirken şu an surları içeren ama bunlarla sınırlı olmayan görevleri yerine getirecektir:

4.4.1Bölüm II'nin (Hedefler) ve Bölüm III'ün (İşin Kapsamı) başarılmasına yönelik olarak gelişmeleri gözden geçirmek.

4.4.2MTU PD tarafından tavsiye edilen, MTU Sistemi malları ve hizmetleri için yıllık ya da birden fazla yılı içeren Konsolide Tedarik Talepleri'ni (KTT) onaylamak.

4.4.3MTU PD tarafından tavsiye edilen OLKD konfigürasyon değişimlerini onaylamak ve OLKD sürecine stratejik rehberlik hizmeti sağlamak.

4.4.4MTU PD tarafından tavsiye edilen MTU Sistemi konfigürasyon değişikliklerini onaylamak ve sürekli iyileştirme sürecine stratejik rehberlik hizmeti sağlamak.

4.4.5MTU PD tarafından ortaya konmuş olan meseleleri, işbu Bölüm'ün 4.5.4 numaralı paragrafındaki MTU Hava Araçlarının teslimatından sonraki üretim gecikmelerinin etkilerine yönelik çözümler ile ilgili hükümler doğrultusunda halletmek.

4.4.6Bölüm V'in (Mali Hükümler) hükümlerine uygunluğunu güvenceye almak amacıyla, Proje çalışmalarının mali idaresini yapmak.

4.4.7Bölüm V (Mali Hükümler) ile uygun olarak, MTU PD tarafından tavsiye edilen Proje Mali Yönetim Esasları Belgesi'ni (MYED) iki taraflı ekler ve yapılacak değişiklikler haricinde onaylamak.

4.4.8Katılımcıların MTU Program Ofisi çerçevesinde uygulayacakları, önerilen Kısmi Ortak ya da özgün çalışmaları denetlemek.

4.4.9MYK temsilcileri tarafından gündeme getirilen Proje ile ilgili endüstriyel kararlara ilişkin yükümlülüklerin devletçe idaresini, Bölüm VII (Endüstriyel Katılım) doğrultusunda işaret etmek.

4.4.10MTU PD tarafından işbu Bölüm'ün 4.5.12 numaralı paragrafı ya da bir Katılımcının MYK'deki Temsilcisinin Bölüm IX'un (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) 9.1.2.2 numaralı paragrafı çerçevesinde gündeme getireceği ihracat kontrolüne ilişkin herhangi bir sorunu, ilgili Katılımcıların ihracat kontrol makamları ile görüş alış verişinde bulunarak çözmek için elden gelen bütün çabayı göstermek.

4.4.11Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satış ve Devirleri) doğrultusunda önerilen

Üçüncü Tarafa satış ve devirler konusunda görüş alışverişinde bulunmak.

4.4.12 Bölüm XII (Güvenlik) hükümlerine uygunluğunu güvenceye almak amacıyla, Proje çalışmalarını yönetmek ve MTU PD'nun onaylanması için Ulusal Güvenlik Makamları'na/Tayin Edilmiş Güvenlik Makamları'na (UGO/AGO) PSI ve Sınıflandırma El Kitabının (EK) takdim edilmesinden önce PSI'yi ve CG'yi gözden geçirmek.

4.4.13 Proje'nin Bölüm VIII'e (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alınan Ekipman) uygun olarak yürütülmesi amacıyla herhangi bir Katılımcı tarafından tedarik edilmiş olan Proje Ekipman'ının devrini ifa etmek ve denetlemek üzere MTU PD tarafından tavsiye edilen planları onaylamak.

4.4.14 Bölüm VIII'e (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alınan Ekipman) uygun olarak Ortaklaşa Alınan Ekipman için MTU PD tarafından tavsiye edilen planları onaylamak.

4.4.15 Projeyi etkileyen konular üzerinde görüş alışverişinde bulunmak ve MYK temsilcileri tarafından ortaya konmuş olan meseleleri çözmek.

4.4.16 Bölüm XIX'a (Tadilat, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe Girme ve Sözleşme Süresi) uygun olarak işbu MM'ya yapılacak olan ve MYK temsilcileri tarafından tavsiye edilen değişiklikleri gözden geçirmek ve Katılımcıların onayına sunmak.

4.4.17 Her bir Katılımcının kendi tedarik miktarlarını yıllık olarak yeniden düzenleme hakkına sahip olduğunu kabul ederek; gereken durumlarda, MTU PD tarafından tavsiye edilen düzeltmeleri onaylamak ve Katılımcıların EK A'da (Tahmini MTU Hava Aracı Tedarik Miktarları) oluşturulan tedarik miktarlarına yönelik değişen ihtiyaçlarını yansıtmak.

4.4.18 Ek A'ya (Tahmini MTU Hava Aracı Tedarik Miktarları) MTU PD tarafından önerilen ve işbu Bölümün 4.4.17 numaralı paragrafı, Ek B (Yönetim Yapısı), Ek D (Destekleme), Ek E, (Sürekli İyileştirme Süreci), ve Ek F (Tahmini Mali Giderler Tavanı Tahsisi) çerçevesinde ve işbu MM'nun Bölüm XIX'u (Değiştirme, Çekilme, Yürürlüğe Girme ve Geçerlilik Süresi) çerçevesinde yapılacak değişiklikleri onaylamak.

4.4.19 MTU PD tarafından tavsiye edilen, işbu Bölümün 4.7 numaralı maddesinde atıf yapılan MTU Program Ofisi Entegre Proje Ekipleri İşbirliği Proje Personeli Personel Tanım Belgesi'ni (IPT İPP PDD) onaylamak.

4.5 MTU Programı, MTU Program Ofisinin başında bulunan ve MTU Programının giderleri, planı, uygulama gereksinimleri ve teknik yönlerini icra etmekten sorumlu olan ABD Savunma Bakanlığı MTU PD (ya da, yeniden örgütlenme durumunda onun halefi) tarafından idare edilmektedir. MTU PD, Projeyi işbu MM çerçevesinde, Katılımcıların adına yönetecek ve işbu MM'nun gereklerini yerine getirmek üzere, MTU Program Ofisi'nde uluslararası işbirliğini teşvik edecektir.

5764

22.5.2008

MTU PD'nun yerine getireceği görevler, aşağıdaki unsurları kapsamaktadır, fakat bunlarla sınırlı değildir:

4.5.1 Bölüm II (Hedefler) ve Bölüm III'ün (İşin Kapsamı) gerçekleştirilmesi sürecindeki gelişmeleri denetlemek, bu gelişmeler hakkında MYK'ye düzenli olarak tavsiyelerde bulunmak ve önemli meselelerin ve sorunların ortaya çıkması durumunda MYK'yi bunlardan haberdar etmek.

4.5.2 Katılımcıların gereksinimlerine uygun olan MTU Sistemi mal ve hizmetlere yönelik olarak yıllık ya da birkaç yıllık KTT'lerin MYK tarafından onaylanması için tavsiyede bulunmak.

4.5.3 Maliyet-etkinliği ve Yüklenicinin işi yürütmesini denetlemek ve herhangi bir sorun çıkması durumunda MYK'ye tavsiyelerde bulunmak.

4.5.4 Katılımcılar için Sözleşme Kapsamında kurulmuş olan MTU Sistemlerinin teslimatından sonraki üretim gecikmelerinin etkilerine işaret etmek ve böylesi etkilerin çözümleri ile ilgili olarak, kalan çözülmemiş sorunları MYK'ye intikal ettirmek.

4.5.5 OLKD konfigürasyon değişikliklerini MYK'nin onaylaması için tavsiyede bulunmak.

4.5.6 MTU Sistemi'nin konfigürasyon değişikliklerini MYK'nin onaylaması için tavsiyede bulunmak.

4.5.7 MTU Sistemi'ne üretim, korunma ve sürekli geliştirme için sertifikalandırma ve uçabilirliği düzenlemek.

4.5.8 Proje çalışmalarının Bölüm V (Mali Hükümler) ile uygunluğunu denetim altına almak amacıyla, Proje çalışmalarının mali yönlerini icra etmek.

4.5.9 Bölüm V (Mali Hükümler) doğrultusunda iki taraflı ekler ve yapılacak değişiklikler haricinde MYED'nin onaylanması için MYK'ye tavsiyelerde bulunmak ve MYK tarafından onaylanan MYED'yi uygulamak.

4.5.10 Bölüm V (Mali Hükümler) doğrultusunda, ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcılardan her biri için iki taraflı bir FMPOD ekini, MYK'deki ABD Savunma Bakanlığı temsilcileri ve ABD Savunma Bakanlığı harici ilgili Katılımcının onaylaması için tavsiyede bulunmak.

4.5.11 Katılımcılar tarafından MTU Program Ofisi bünyesinde uygulanacak olan, tavsiye edilen Kısmi Ortak ya da özgün çalışmalar ile ilgili MYK'ye tavsiyede bulunmak.

4.5.12 İşbu MM'nun uygulanabilmesi için gereken ihracat kontrol düzenlemelerini denetlemek ve uygunsa, işbu MM'nun uygulanmasını olumsuz yönde etkileyebilecek olan ihracat kontrolü meselelerini derhal MYK'ye bildirmek.

4.5.13 ABD Savunma Bakanlığı tarafından teklif edilen Üçüncü Tarafa satışlar ve devirler hakkında MYK'yi haberdar etmek ve Bölüm XIII (Üçüncü Tarafa Satış ve

Devirleri) ile uygun olarak bütün yetkilendirilmiş satışları ve devirleri denetlemek.

4.5.14 Projenin güvenlik ile ilgili yönleri de dahil olmak üzere, PSI ve CG'nin gözden geçirilme için MYK'ye ve ardından, Bölüm XII (Güvenlik) uyarınca UGO/AGOlara onay için iletmek.

4.5.15 Bir Katılımcı tarafından, Projenin Bölüm VIII (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alman Ekipman) çerçevesinde gereklerini yerine getirmek amacıyla tedarik edilmiş olan Proje Ekipmanının devrinin icra edilip denetlenmesine yönelik planları, onay için MYK'ye tavsiye etmek.

4.5.16 İşbu MM çerçevesinde Ortaklaşa Alınmış Ekipmanın Bölüm VIII (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alınmış Ekipman) ile uygun olarak düzenlenmesine ilişkin planların onaylanması için MYK'ye tavsiyede bulunmak.

4.5.17 ABD Savunma Bakanlığı Direktörü, MTU Uluslararası Direktörlüğü (MTU/UD) tarafından ortaya getirilen meseleleri çözmek ve çözemediği meseleleri MYK'ye intikal ettirmek.

4.5.18 İşbu MM'ya Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe girme ve Geçerlilik süresi) çerçevesinde getirilecek değişiklikleri JESF'ye önermek.

4.5.19 Ek A'da (Tahmini MTU Hava Aracı Tedarik Miktarları) belirtilen tedarik miktarlarına getirilen değişiklikleri yıldan yıla incelemek ve gerektiği takdirde, değişiklikleri MYK'ye tavsiye etmek.

4.5.20 Ek A'ya (Tahmini MTU Hava Araçları Tedarik Miktarları) işbu Bölümün 4.5.19 numaralı paragrafı, işbu MM'daki Ek B (Yönetim Yapısı), Ek D (Destekleme), Ek E (Sürekli İyileştirme Süreci), ve Ek F (Mali gider Tavanlarının Tahmini Tahsisatı) ile ve Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe girme ve Geçerlilik Süresi) ile uygun olarak yapılacak değişiklikleri MYK'ye önermek.

4.5.21 İşbu Bölüm'ün 4.7 numaralı paragrafında betimlenen MTU Program Ofisi IPT İPP PDD'yi MYK'nin onaylaması için tavsiyede bulunmak ve IPT İPP PDD'nin idaresini sürdürmek.

4.5.22 Ek D'de (Destekleme) atf yapılan MTU OLKD Stratejik Plan'na yapılan değişiklikleri onaylamak.

4.6 MTU/UD Direktörü, işbu Bölüm'ün 4.7 numaralı paragrafında atıfta bulunulan diğer Katılımcıların Ulusal Temsilcilerinin yardımını alarak, şu hususlardan sorumlu olacaktır:

4.6.1 İşbu MM'nun her gün idaresini sağlamak.

4.6.2 İki tarafı ekler dışında MTU PD'ya Proje MYED'yi hazırlayıp sunmak ve yapılacak olan değişiklikleri MYK'nin onayına sunmak.

4.6.3 MTU PD'ya, ABD Savunma Bakanlığı ve ilgili ABD Savunma

Bakanlığı harici Katılımcının MYK'deki temsilcilerinin onayına sunulması için, her bir ABD Savunma Bakanlığı Harici Katılımcı için bir adet ikili MYED eki ve oraya Bölüm V'e (Mali Hükümler) uygun olarak yapılacak değişiklikleri hazırlamak ve sunmak.

4.6.4Bölüm V (Mali Hükümler) ve MYED çerçevesinde Proje'nin mali yönlerini koordine etmek.

4.6.5MYK'nin onayı için MTU PD'ya MTU Program Ofisi IPT İPP PDD'yi sunmak.

4.6.6İşbu MM'ya ve onun Eklerine, MYK'ye tavsiyename için MTU PD'ya değişiklikler yapmak ve teslim etmek.

4.6.7Bir Katılımcı tarafından Bölüm VIII'e (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alman Ekipman) uygun olarak tedarik edilmiş olan Proje Ekipmanının devrinin idare ve kontrolüne ilişkin planlar geliştirmek, bunları MYK'ye tavsiye edilmesi için MTU PD'ya sunmak ve MYK tarafından onaylanan planları uygulamak.

4.6.8Bölüm VIII (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alman Ekipman) ile uygun olarak, işbu MM kapsamında Ortaklaşa Alman Ekipmanın düzenlenmesi için planlar geliştirmek, bunları MYK'ye tavsiye edilmesi için MTU PD'ya takdim etmek ve MYK'nin onayladığı planları uygulamak.

4.6.9MM imzasından sonraki üç ay içinde Proje için MTU PD'ya bir PSI ve bir CG geliştirmek ve sevk etmek ve nihai onaydan sonra bunları uygulamaya koymak.

4.6.10Gerektiği biçimde MTU PD'ya raporlar tedarik etmek.

4.6.11MTU/UD Direktörü tarafından çözülemeyen sorunları MTU PD'ya bildirmek.

4.7ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcılardan her biri, Ek B 'ye (Yönetimin Yapısı) uygun olarak, MTU Program Ofisi'ne ya da Proje alan etkinliklerine tayin edilecek olan bir Milli Temsilci ve bir MTU İPP atayacaktır. Milli Temsilcilerden her birinin ana sorumluluğu, o Milli Temsilcinin Katılımcısının ulusal bir temsilcisi olarak görev yapmak olacaktır. Ulusal Katılımcıların özel sorumlulukları, işbu Bölümün 4.8 numaralı paragrafında belirtilmiştir. ABD Savunma Bakanlığı harici personelin özel IPT sorumlulukları, MTU Program Ofisi IPT İPP PDD'de belirtilecektir.

4.8Milli Temsilcilerden her birinin, şu konularda yükümlülükleri bulunacaktır:

4.8.1 Haberdar Katılımcının MTU ÜDSİ MM İPP'deki idaresi de dahil olmak üzere, işbu MM'nun her günü idari yönetiminde MTU/ID Direktörüne destek olmak.

4.8.2 Proje ile ilgili bütün meselelerle ilgili olarak haberdar Katılımcıya MTU Program Ofisi'nde temsil sağlamak.

4.8.3 MYED, PSI, ve CG, ve IPT İPP PDD'nin geliştirilmesinde MTU/UD Direktörüne yardımcı olmak.

4.8.4 MTU/UD Direktörü veya Milli Temsilcinin kendi MYK temsilcisi tarafından verilebilecek olan diğer görevleri yerine getirmek.

4.9 ABD Savunma Bakanlığı personeli, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcıların etkinliklerinde MTU İPP olarak görev yapabilirler; böylesi tayinlere yönelik ihtiyaçlar olması durumunda bu personelin tayini, Ek B'ye (Yönetim Yapısı) yapılacak bir değişiklikle belirtilecektir. Ek C (İşbirliği Proje Personeli), Katılımcıların MTU İPP olarak görev yapacak olan bütün personelinin genel idaresi için hükümler getirmektedir.

4.10 Katılımcılar, MTU Program Ofisi'nin hem içinde hem de dışında, Ek B'de (Yönetim Yapısı) belirtildiği biçimde, MTU yönetim gruplarında temsil sahibi olacaklardır.

BÖLÜM V

MALİ HÜKÜMLER

5.1 Katılımcıların işbu MM kapsamındaki işbirliği çalışmalarını için toplam paylaşılan masrafları, o yılın (OZY) 21.876 milyar ABD Doları'dır. Katılımcılardan her birinin işbu MM'nun toplam paylaşılan masraflarına azami katkısı, Tablo 5-1 'de gösterilmiştir. Bu azami katkı miktarları, işbu MM'ya bir değişiklik yapılmadan, hiçbir surette değiştirilmeyecektir. Bununla beraber, bir Katılımcının masraflarının onun azami katkı miktarına ulaşması durumunda, Bölüm XIX'un (Değiştirme, Çekilme, Fesih, Yürürlüğe Girme ve Geçerlilik Süresi) 19.5 numaralı paragrafının hükümleri uygulanacaktır.

Tablo 5-1 (O Yılın ABD Doları üzerinden)

Katılımcı	Maksimum Katkı
Avustralya	\$0.690 milyar
Kanada	\$0.551 milyar
Danimarka	\$0.33 milyar

5764

22.5.2008

İtalya	\$0.904 milyar
Hollanda	\$0.586 milyar
Norveç	\$0.33 milyar
Türkiye	\$0.690 milyar
Birleşik Krallık	\$0.952 milyar
Amerika Birleşik Devletleri	\$16.843 milyar

5.2 İşbu MM bünyesindeki işbirliği çalışmalarının maliyetleri, aşağıdaki Mali Gider Tavanı'm geçmeyecektir:

5.2.1 Paylaşılan üretim arzi giderleri (üretim testi ve alet edevat ekipmanını ve Üretim Hattının Kapatılması da dahil, ama bunlarla sınırlı olmamak üzere) ve Proje başkanlığı ve yönetiminin paylaşılan masrafları için, 7.303 milyar OZY ABD Doları tutarındaki bir Mali Gider Tavanı. Bu Mali gider Tavanı için Katılımcılar arasındaki tahmin edilen tahsisat, Ek F' de (Mali Gider Tavanlarının Tahmini Tahsisi) tarif edilmiştir.

5.2.2 Desteklemenin paylaşılan arzi masrafları için, 1.323 milyar OZY ABD Doları Mali Gider Tavanı. Bu Mali gider Tavanına Katılımcıların yapacakları tahmini tahsisat, Ek F'de (Mali Gider Tavanlarının Tahmini Tahsisi) tarif edilmiştir.

5.2.3 Sürekli iyileştirmenin paylaşılan arzi masrafları için, 13.250 milyar OZY ABD doları Mali Gider Tavanı. Bu Mali gider Tavanı için Katılımcılar arasındaki tahmin edilen tahsisat, Ek F'de (Mali Gider Tavanlarının Tahmini Tahsisi) tarif edilmiştir.

5.2.3.1 Her bir Katılımcı, sürekli iyileştirme çalışmalarının başladığı zamandan o Katılımcının üretimi sürdürmeye son vermesine kadarki zamana kadar olan dönemde ortaya çıkan sürekli iyileştirmenin paylaşılan giderlerine katkı ödeyecektir.

5.2.3.2 Katılımcıların her biri, aynı şekilde, şayet o iyileştirme geliştirme sürecinden bilgi almaya devam etmeyi istiyorsa veya bu çalışmalar sonucunda üretilmiş olan bir teknolojik uyarlama takımını satın almak istiyorsa, bu durumda, kendi üretimine son vermesinden sonra da ortaya çıkacak olan giderler için parasal katkıda bulunacaktır.

5.3 İşbu Bölüm'ün 5.2 numaralı paragrafındaki Mali Giderler Tavanı, sadece işbu MM'ya yapılacak tadilatlar ile değiştirilebilir.

5.4 ABD Doları, Proje'nin referans para birimi olacak ve Proje'nin mali yılı, ABD mali yılı olacaktır (1 Ekim - 30 Eylül).

5.5 Her bir Katılımcı, genel giderler, idari giderler, ve Bölüm XIV (Hasara Yönelik İddialar) doğrultusunda, hasar giderleri de dahil olmak üzere, Projenin Mali

5764

22.5.2008

Giderleri ve Mali Olmayan Giderleri üzerinde kendi orantılı payının tamamını ödeyecek ve işbu MM'da belirtildiği üzere, Proje'nin sonuçları üzerinden, orantılı bir pay alacaktır.

5.6 Ortak üretim, destekleme ve sürekli iyileştirme çabalarından kaynaklanan Mali Giderler, Katılımcılar arasında, onların kendi MTU Hava Araçlarının bu çalışmalara katılan bütün Katılımcıların toplam MTU Sistemlerine olan oranı doğrultusunda paylaşılacaktır. Bu gereklilik, Uçak Paylaşım Oram'ında (UPO), $S = (A/B)C$ biçiminde belirtilmiştir; ki burada:

5.6.1 "S", bir bireysel Katılımcının işbirliği çalışmasına yaptığı parasal katkıyı simgeler;

5.6.2 "A", tek Katılımcının tahmini MTU Hava Aracı tedarik miktarını yansıtmaktadır. "A" ile ilgili değerler, Ek A'da (Tahmini MTU Hava Aracı Tedarik miktarları) belirtilmiştir ve bunlar, gerektiği durumda, Bölüm IV'ün (Yönetim (Örgüt ve Sorumluluk)) 4.4.17 numaralı paragrafı gereğince, Katılımcıların tahmini MTU Hava Aracı Tedarik Miktarlarını yansıtmak üzere, yılda bir kez, MYK tarafından ayarlanacaktır. Bu tarz ayarlamaların MTU Hava Araçlarının tedarik miktarlarının formül tarafından belirlenmiş parasal katkılar üzerindeki etkisi, sadece şu şekilde olacaktır;

5.6.3 "B", işbirliği çalışmasına katılan Katılımcıların bireysel "A" değerlerinin toplamıdır; ve

5.6.4 "C", işbirliği çalışmasının toplam Mali giderlerini yansıtmaktadır.

5.7 UPO formülü, ayrıca, işbu MM'nun kapsamında bulunan Kısmen Ortak üretim, destekleme, ve sürekli iyileştirme çalışmalarına katılan Katılımcıların arzi gider oranlarının ölçülmesinde de kullanılacaktır. Bu durumlarda, işbu Bölümün 5.6.3 numaralı paragrafındaki "B" değerleri, bir Kısmen Ortak çalışmasına katılan Katılımcıların bireysel "A" değerlerinin toplamını yansıtacaktır. Bölüm IX'un (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) 9.1.5 numaralı paragrafında belirtilen hususlar dışında, Kısmen Ortak çalışmalara katılmayan bir Katılımcının o çalışma kapsamında üretilen Bilgiyi alma ya da o çalışmanın sonucu olan herhangi bir unsuru almaya karar vermesi durumunda, o Katılımcı, giderlerin paylaşılması hususunda, o çalışmaya katılan bir Katılımcı gibi işlem görecektir. Bununla bağlantılı olarak, o Katılımcı, bu paragrafta ortaya konan formüle uygun biçimde, giderlerden kendine düşen payı ödeyecektir.

5.8 Bir Katılımcının özgün ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik üretim, destekleme ve sürekli iyileştirme çalışmalarından kaynaklanan arzi giderler, o Katılımcı tarafından ödenecektir. Bölüm IX'un (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) 9.1.5. numaralı maddesinde ve Ek D'nin (Destekleme) 2.1.3 numaralı maddesinde belirtilen hususlar dışında, başka bir Katılımcının böyle bir çalışma çerçevesinde üretilmiş olan Bilgiyi almaya karar vermesi ya da o çalışmadan kaynaklanan herhangi bir unsuru almaya

karar vermesi durumunda, o Katılımcı, giderlerin paylaşılması konusunda, o çalışmada yer alan bir Katılımcı muamelesi görecektir. Bunun sonucu olarak, o Katılımcı, o çalışmalardaki kendi payımı, işbu Bölümün 5.7 numaralı paragrafında belirtilen formül çerçevesinde ödeyecektir.

5.9MTU Sisteminin ve ilgili mallar ve hizmetlerin üretimi ile ilgili olan ve tamamen ve münhasıran bir Katılımcının kullanımına yönelik olduğu görülen ilgili üretimlerin tekrerrür eden giderleri, o Katılımcı tarafından ödenecektir.

5.10Projeje katılmak, aynı zamanda, MTU Program Ofisine atanan personelin, ABD Savunma Bakanlığı alan etkinliklerini, ve ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcıların tesislerinin Mali Olmayan gider ödemelerini de içermektedir, ama bunlarla sınırlı değildir. ABD Savunma Bakanlığı'nın Mali Olmayan gider ödemesi, MTU PD'yu, Direktör MTU İPP'yi, ve ABD Savunma Bakanlığından ABD Savunma Bakanı harici Katılımcıların tesislerine atanmış herhangi MTU İPP'yi kapsayacaktır. Diğer Katılımcıların Mali olmayan Giderlere katkıları, onların Milli Temsilcilerini ve MTU İPP'lerini içermektedir.

5.11 İşbu Bölümün 5.2.1 numaralı paragrafında atıfta bulunulan Proje yönetiminin paylaşılan giderlerine ek olarak, Katılımcılar, işbu Bölümün 5.10 numaralı paragrafı uyarınca mali olmayan katkılar olarak belirtilmiş olan personelin masraflarını da, şu şekilde üstleneceklerdir:

5.11.1ABD Savunma Bakanlığı, MTU PD'nun ve Direktör MTU ID'nin bütün maaş ve ödenek giderlerini ödeyecektir.

5.11.2Atayan Katılımcıların her biri, MTU İPP ile ilgili olan aşağıdaki masrafları yükleneyecektir:

5.11.2.1 Başka bir Katılımcının tesislerine atanmış olan kendi MTU İPP'sinin bütün maaş ve ödenekleri.

5.11.2.2MTU İPP atanmasına başlanmadan önce, kendi MTU İPP'sinin, MTU İPP'ye bağlı olan unsurların ve onların kişisel eşyalarının diğer Katılımcının tesislerinin bulunduğu yere ulaştırılma masrafları ve MTU İPP görevinin tamamlanması ya da feshedilmesinden sonra, onların bu bölgeden geri dönüşleri.

5.11.2.3Atayan Katılımcının yasalarına ve düzenlemelerine tabi durumda olan kendi MTU İPP'lerinin yada MTU İPP'ye bağlı olan unsurların kişisel eşyalarının kaybının yada zararının tazmini.

5.12Aşağıdaki giderler, bütünüyle, bu giderlere maruz kalan, yada onun adına bu giderlere maruz kalman Katılımcıya ait olacaktır:

5.12.1MTU Program Ofisindeki, ABD Savunma Bakanlığı alan etkinlikleri yada ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcıların tesislerindeki toplantılarda, bu Proje kapsamında atanmamış personel aracılığıyla ulusal temsil yapılmasından kaynaklanan giderler.

5.12.2İşbu Bölümün 5.8 ve 5.9 numaralı paragraflarına dahil olmayan bir

Katılımcının tarifini yaptığı özgün ulusal gereksinimler ile ilgili giderler.

5.12.3 İşbu MM'nun kapsamının dışında olan giderler.

5.13 MTU PD, Projenin işleyeceği ayrıntılı mali yönetim prosedürlerini oluşturmakla sorumlu olacaktır. Bu prosedürler, gider ve uygulama etüdü hükümlerini ve Katılımcıların masrafları üzerinde döviz alım satım tarifesi riskini en aza indirmeyi amaçlayan önlemleri kapsayacaktır. Katılımcıların ulusal muhasebe ve denetim gerekliliklerine uyumlu olmaları gereken bu prosedürler, Direktör MTU/ID tarafından hazırlanan ve MYK'nin onayına sunulacak olan bir MYED'de ayrıntılı olarak belirtilecektir. Her bir Katılımcı Projeyi, işbu Bölümün 5.16 numaralı paragrafındaki finanse etme gereklerine uygun olacak olan MYED'deki finansal katkılar ve süreçlerin tahmini mali çizelgesi ile uyumlu bir biçimde finanse edecektir. MYED, her bir Katılımcının üretim Hattı Kapatılmasındaki kendi UPO hissesini, Hat Kapatılmasına ait, sözleşmeden kaynaklanan ödemeyi yapması gereken zaman içinde ödeyeceğini gösterecektir. Bu durumun istisnası şudur ki, bir Katılımcının Hat Kapatılmasından önce MM'dan çekilmesi durumunda, bu ödeme, çekilme esnasında yapılacaktır. Bununla beraber, bir Katılımcının, Sözleşmede belirtilen Hava Aracı gereksinimlerini karşılamadan önce çekilmesi durumunda, o Katılımcının Hat Kapatılması giderlerini ödeme yükümlülüğü bulunmayacaktır.

5.14 MTU/ID Direktörü, MYED'ye, ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcıların her biri için, MTU PD üzerinden iletilecek olan ve ABD Savunma Bakanlığının ve ilgili ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcının MYK'deki temsilcilerinin onayına sunulacak olan birer ikili ek hazırlayacaktır. Her bir ek, ilgili ABD Savunma Bakanlığı Harici Katılımcının işbu Bölümün 5.7, 5.8, 5.9 ve 5.12.2 numaralı paragraflarında belirtilen giderleri ile ilgili olarak bir tahmini ödeme çizelgesini içerecektir; bu çizelge, işbu Bölümün 5.16 numaralı paragrafında belirtilen finansman gereksinimleri ile uyumlu olacaktır. Her bir ek, ayrıca, ilgili ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcının özgün finansal yönetim prosedür gereksinimlerini karşılayacak hükümleri de içerecektir.

5.15 Bir Katılımcı, MYK'nin ortaklaşa belirlediği toplam miktar olan 50 milyon OZY ABD dolarını aşmamak kaydıyla, Mali Gider ödemeleri yerine, aynı mal ve hizmet ödemeleri gibi, Mali olmayan Gider Ödemelerinde bulunabilir. Bir Katılımcı tarafından yapılacak olan bu tarz bir Mali Olmayan Gider Ödemeleri, MYED'ye, onaylanmış bir değişim oranı üzerinden yansıtılacaktır. MYED'deki bu değişim kaydı, aynı zamanda, Katılımcının Mali gider ödemelerinin, MYK'nin ortaklaşa olarak Mali Olmayan Gider ödemesinin değeri olarak belirlediği bir orana geldiğinde azaltılacağı da ortaya koyacaktır.

5.16 Katılımcılar, Bölüm VI (Sözleşme Akdetme Hükümleri) çerçevesinde kendi Sözleşme akdetme sorumluluklarını yerine getirdikleri esnada, bir Sözleşme Akdeden

Katılımcının, Katılımcıların çıkarları için, diğer Katılımcıların kabulünden önce sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklere yada başka türlü yükümlülüklere maruz kalabileceğini kabul ederler. Sözleşme Akdeden bir Katılımcının bu tarz yükümlülüklere maruz kalması durumunda, menfaat sağlamış olan diğer Katılımcılar, Sözleşmelerin yada başka yükümlülüklerin gerektireceği fonları gereken miktarda ve gereken zamanda kullanıma hazır hale getirecekler ve Sözleşmelerin yada yükümlülüklerin bu ödemelerin, zararların ya da masrafların kaynaklandığı zamandan önce uygulanmasından yada iptalinden kaynaklanabilecek zarar ve giderleri ödeyeceklerdir.

5.17 Bir Katılımcı, hazır fonların onun işbu MFM çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirmeye yetmediği durumlarda, diğer Katılımcıları, derhal bu durumdan haberdar edecektir. Bir Katılımcının diğer Katılımcıları, kendisinin işbu Proje için fonlamayı durduracağı ya da miktarını azaltacağı konusunda haberdar etmesi durumunda, MYK, sürekliliğin değişmiş bir temelde devam etmesi anlayışı çerçevesinde, alınması gereken uygun tavra karar vermek üzere, derhal toplanacaktır.

5.18 Katılımcılar, sağlam ve itibarlı finansal yönetim uygulamalarının önemini ve kendi Devletlerinin denetim gereksinimlerine uyum sağlama gerekliliğini kabul ederler. Bunun sonucu olarak, her bir Katılımcı, kendi ulusal kanunlarının, yasalının ve işfa politikalarının izin verdiği en fazla oranda, diğer Katılımcılara ve (olabildiği durumlarda) Katılımcıların Ulusal Teftiş Kurumlarına, işbu Bölümün 5.19 numaralı paragrafından 5.21 numaralı paragrafına kadar olan bölümde tarif edilen Bilgi ve yardımı sağlayacaktır.

5.19 Sözleşme Akdeden Katılımcılardan her biri, kendi ulusal uygulamaları uyarınca Proje bünyesinde sorumlu olduğu tedarik etkinliklerinin denetiminden sorumlu olacaktır. Sözleşme Akdeden Katılımcı, diğer Katılımcı tarafından istenen denetlemeleri uygulamak için, elinden gelen bütün çabayı gösterecektir. Başka bir Katılımcı tarafından istenen bir tedarik etkinliklerinin denetlenmesi işinin Sözleşme Akdeden Katılımcı tarafından ifa edilememesi durumunda, istekte bulunan Katılımcı, kendisinin *bizzat* bir denetim yürütmesini isteyebilecektir. Her bir Katılımcının denetleme raporları, derhal, diğer Katılımcıların incelemesine hazır hale getirilecektir.

5.20 ABD Savunma Bakanlığı, ABD ulusal uygulamaları doğrultusunda diğer Katılımcıların Proje fonlarının yönetimi konusunda, iç denetlemeden sorumlu olacaktır. ABD Savunma Bakanlığı, bu fonların denetim raporlarını derhal diğer Katılımcıların incelemesine hazır hale getirecektir. ABD Savunma Bakanlığı ile diğer bir Katılımcının karşılıklı olarak uzlaşmaları durumunda, o Katılımcının yada onun Ulusal Denetleme Kurumu müfettişlerinin, denetlemeyi başarıyla yürütebilmek için gereken teftiş konularında ABD Savunma Bakanlığına yardımcı olmalarına izin verilecektir. Ek olarak, Katılımcının yada onun Ulusal Denetim Kurumunun, kendi ulusal yükümlülüklerini yerine getirebilmek amacıyla özel Proje verilerini elde etmeleri

yada incelemeleri gerekirse, ABD Savunma Bakanlığı, ortaklaşa olarak kararlaştırılmış yerde ve zamanda bu özel verilere erişimi organize edecektir.

5.21 Katılımcıların milletlerinin Ulusal Teftiş Kuruluşları tarafından Proje ile ilgili dış dene timlerin yapılması durumunda, bu raporlar, ilgili Katılımcı tarafından, diğer Katılımcıların MYK temsilcilerine sunulacaktır. Direktör, MTU/ID ve Ulusal Temsilciler, Katılımcıların uluslarının Ulusal Denetleme Kurumları tarafından Proje ile ilgili olarak yaptıkları dış denetimler hakkında birbirlerini mümkün olan en kısa sürede haberdar edeceklerdir.

BÖLÜM VI

SÖZLEŞME AKDETME

HÜKÜMLERİ

6.1 ABD Savunma Bakanlığı, işbu Proje için ABD Sözleşme Akdetme Yasalarına, düzenleme ve prosedürlerine bağlı olarak Sözleşmeler akdedilmesinden, esas olarak sorumlu olacaktır. Bununla beraber, MTU PD, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki bir Katılımcının Proje için o Katılımcının ülkesindeki Sözleşme akdetme yasaları, düzenlemeleri ve prosedürlerine bağlı olarak Sözleşmeler akdetmesini isteyebilir. MTU PD, Katılımcılar adına akdedilen Sözleşmelerin işbu MM'ya uygun olduğunu temin edecektir. Sözleşme Akdeden Görevli, her bir Sözleşme için, Yüklenicilere sözleşme talimatları ve talimatnameleri hazırlama konusunda yegâne kaynaktır ve bu talimatların ve talimatnamelerin Sözleşmenin hükümlerine ve şartlarına uygun olmasını temin etmekten sorumludur. Sözleşme Sorumlusu, MM'nun hedeflerinin tatminini kolaylaştırması halinde, ulusal tedarik düzenlemelerinden, prosedürlerinden ve uygulamalarından feragat edilmesini ister.

6.2 Proje için Sözleşme akdedilmesi, Katılımcıların kendi MTU Sistemleri için ortak, Kısmi Ortak yada özgün ihtiyaçlarının karşılanması için Sözleşme akdedilmesini de içerecektir. Katılımcılardan her biri, kendi MTU Sistemlerinin bireysel KTT'lerde üretimi, desteklenmesi ve sürekli iyileştirilmesine yönelik kendi ulusal gereksinimlerini tarif edecektir. MTU Sistem malları ve hizmetlerinin tedarikine başlamak için, Katılımcılar, KTT'leri MTU Program Ofisine, PD tarafından teklif edilmiş ve MYK tarafından onaylanmış olan ve bu tarz isteklerin zamanlama, format ve kabul prosedürlerini içerecek olan prosedürlere uygun biçimde teslim edeceklerdir. İtici kuvvet sistemleri için olan KTT'ler, diğer MTU Sistem mal ve hizmetlerine yönelik KTT'lerden ayrı olarak teslim edileceklerdir. Aşağıdaki ilkeler, KTT'lere uygulanacaktır:

6.2.1 KTT'ler, bir Katılımcıya özgü teknik gereksinimleri, çalışma bildirimlerini ve Sözleşme hükümlerini ve şartlarını içerebilir. Özgün hükümler ve şartlar, Sözleşme Akdeden Kurum'un ulusal yasaları ve (bir feragat olmaması durumunda) düzenlemeleri ile uyumlu olacaktır. Özgün hükümler ve şart gereksinimleri, KTT'yi

5764

22.5.2008

sunan Katılımcının gereksinimlerini tatmin etmek amacıyla Yüklenicilerin ya da alt yüklenicilerin belirlenmesini de içerebilir. Bir Katılımcının özgün teknik ihtiyaçları ve iş bildirimleri (bununla ilgili teklif hazırlama masrafları da dahil olmak üzere) yada bir Katılımcının özgün Sözleşme hükümleri ve şartları, o Katılımcı tarafından finanse edilecektir.

6.2.2 Katılımcılar, F135 ve F1 36'lan, yada her ikisini kendi KTT'lerinde, istedikleri miktarlarda ve istedikleri teslimat prosedürleri ile birlikte belirtebilirler.

6.2.2.1 Bir Katılımcının böyle bir belirtmeyi KTT'de yapması durumunda, o Katılımcının personeli o zamandan sonra işbu Bölüm'ün 6.3, 6.6 ve 6.7 numaralı paragraflarında belirtilen, o KTT ile ilgili F136veF135 Yüklenicileri arasındaki Sözleşme rekabeti ile ilgili olan tedarik etkinliklerine katılamazlar. Bununla beraber, Katılımcının personeli, Sözleşmenin Katılımcının yürürlükte olan KTT'sinde belirtilen gereksinimlerini karşılayacağını doğrulamak amacıyla, bu rekabet için Yüklenicilere verilmiş olan Teklife Çağrı Dosyalarında (TÇD) bulunan model Sözleşmeyi gözden geçirebilirler.

6.2.2.2 Bir Katılımcı'nın rekabet edecek olan Sözleşmeler için F135 ve F136'ları belirtmemesi durumunda ya da bir Katılımcının F135 ve F136 gereksinimlerini içeren Sözleşmelerin rekabete açık olmayan bir biçimde akdedilmeleri durumunda, o Katılımcının personeli, işbu Bölüm'ün 6.3, 6.6 ve 6.7 numaralı paragrafları çerçevesinde bu tarz Sözleşmeler için düzenlenen KTT teslimi sonrası tedarik etkinliklerine katılabilirler.

6.2.3 Bir Katılımcı'nın PDA'sı, MTU Sistemi'nin uygulama temelli metriklerini, destekleme ilişkilerini (yani, MTU Program Ofisi ile Katılımcıların rolleri ve sorumluluklarını) ve özgün, ortak yada Kısmi Ortak ihtiyaçlara uygun olarak destekleme mallarının ve hizmetlerinin teslim koşullarını belgeleyecektir. Bir Katılımcının destekleme malları ve hizmetlerine yönelik KTT'si, o Katılımcının PDA'sının gereksinimlerine uygun olacaktır. Katılımcının, yedek destekleme paketleri ve eğitim merkezlerinin kurulması gibi ek destekleme gereksinimleri, KTT'de ayrı gereksinimler olarak tarif edilecektir.

6.2.4 Yeterlilik derecesi ekonomisini elde etmek ve mevcut kapasitenin Katılımcıların ortak gereksinimlerini karşılayabilir durumda olmasını temin etmek için, MTU Program Ofisi, KTT'lerde belirtilen bütün ihtiyaçları mümkün olduğu ölçüde KTT'ler ile birleştirecektir.

6.2.5 KTT'nin sağlanması esnasında MTU Program Ofisi'nin Katılımcıların bütün KTT ihtiyaçlarının karşılanamadığını belirlemesi durumunda, MTU Sistemi tedariki gereksinimleri konusunda Katılımcılar arasındaki öncelik, MYK tarafından başka türlü değerlendirilmediği sürece, onların MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırasına yaptıkları katkı payına göre belirlenecektir. Bütün durumlarda,

Katılımcıların MTU Sistemi tedarikine yönelik ihtiyaçları, Üçüncü Tarafların tedarik ihtiyaçlarından önce gelecektir.

6.2.6MYK tarafından onaylanan KTT'lerde (ya da, KTT'lerin üretilmediği durumlarda, Sözleşme Akdeden Kurum ile Katılımcı arasında, kabul edilmek üzere ortaklaşa belirlenmiş KTT'ler) Yüklenicilere bir TÇD'de verilen istek paketlerine tabi olacaklardır.

6.3 Adına bir Sözleşme akdedilecek yada değiştirilecek olan Katılımcının personeli, TÇD'ye yol açan tedarik planlama süreçlerine katılabilir. Bu süreç, ihtiyaç tanımlamaları (çalışma bildirimlerinin ve talimatnamelerin geliştirilmesi de dahil olmak üzere) ve Sözleşme geliştirilmesini (hükümler ve şartlar da dahil olmak üzere) planlama tedarik etkinliklerini de içerebilir.

6.4 Sözleşme Akdeden Görevli, bir tek Katılımcının asgari destekleme ihtiyaçlarının karşılanması yerine bütün Katılımcıların asgari destekleme gereksinimlerinin karşılanması yönünde Yüklenicileri teşvik eden Sözleşme destekleme hükümleri ve şartlarını oluşturma için çaba sarf edecektir.

6.5 Sözleşme Akdededen Görevli, TÇD'de bulunan ihtiyaçların tedarikini müzakere etmek üzere elinden gelen çabayı gösterecektir. Sözleşme Akdeden Görevli'nin bir Katılımcının TÇD'de belirtilen ihtiyaçlarını elde edememesi durumunda, o Katılımcı ile görüş alışverişinde bulunulacaktır. Böyle bir durumda, gereksinimlerinin teklif edilen TÇD'den silinmesini ve sağlayabilir ve TÇD'de belirtilmiş olan ihtiyaçlarında değişiklikler yapılmasını isteyebilir. Değiştirilen yada silinen ihtiyaçlar, Katılımcının KTT'sine bir revizyon olarak belgelenecek ve Sözleşme Akdeden Görevli, değiştirilen gereksinimlerin dahil edilmesini müzakere etmek için elinden gelen çabayı gösterecektir.

6.6 Sözleşmelerin adlarına akdedileceği yada yenileneceği Katılımcıların personelinin teklif değerlendirmelerine katılmalarına izin verilecektir. Bunların ayrıca, Sözleşme Akdetme Görevlisi yada Sözleşme Akdeden Kurumun takdiriyle, Sözleşme Akdeden Kurumun ulusal yasaları ve düzenlemelerine bağlı olarak Sözleşme müzakerelerine katılmalarına izin verilecektir. Bir Katılımcının ihtiyaçlarına yönelik bir teklifin incelenmesini kolaylaştırmak amacıyla, adına Sözleşme akdedilecek ya da yenilenecek olan Katılımcının masraf ve fiyat verilerini talep etmesine izin verilecektir. Katılımcı, bu masraf ve fiyat verilerini, bunların bir Yüklenicinin yada alt yüklenicinin mülkiyetin de olmaması şartıyla, elde edecektir. İstenmesi durumunda, Sözleşme Akdeden Görevli, Yüklenici yada alt yükleniciden onun mülkiyetindeki bu verilerin elde edilmesi konusunda yazılı muvafakatini almak için elinden gelen çabayı gösterecektir.

6.7 Sözleşmenin akdedilmesinden önce, Sözleşmenin adlarına akdedileceği Katılımcıların personeline, önerilen Sözleşme'yi gözden geçirmeleri izni verilecektir. Bu personele ayrıca, Sözleşmeye getirilmesi teklif edilen değişiklikleri de inceleme izni verilecektir. Sözleşme Akdeden Katılımcı, Kazanç sağlayan Katılımcının Sözleşme yada yenilenen Sözleşme çerçevesinde o Katılımcı tarafından ödenebilir duruma gelebilecek olan miktara onayını almadan Sözleşme Akdeden Katılımcı, böyle bir Sözleşme akdetmeyecek ve böyle bir Sözleşmeyi akdetme yoluna gitmeyecektir. Kazanç sağlayan Katılımcının, teklif edilen Sözleşmeye yada teklif edilen değiştirmeye onay vermesi için, bunun alındığı zamandan itibaren on iş günlük bir süresi vardır ve belirlenen zaman içinde böyle bir onayın gelmemesi durumunda, kazanç sağlayan Katılımcı, Sözleşme Akdeden Katılımcının takdirine bağlı olarak, Sözleşmedeki yada değişiklikteki gereksinimlerinden feragat etmiş sayılabilir.

6.8 Sözleşme Akdetme Görevlileri, muhtemel Sözleşmelerin içine (ve Yüklenicilerinden de altsözleşmeler içine koymalarını isteyerek) işbu MM'nun Bölüm VII (Endüstriyel Katılım), Bölüm IX (Proje bilgisinin İfşası ve Kullanımı), Bölüm X (Denetim Altındaki Tasnif Dışı Bilgiler), Bölüm XII (Güvenlik), Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satış ve Devirleri), ve Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe Girme ve Geçerlilik Süresi) hükümleri ve işbu MM kapsamındaki ihracat denetim hükümleri, özellikle işbu bölümün 6.10 ve 6.11 numaralı paragrafları da dahil olmak üzere, gereklerinin karşılanması amacına yönelik hükümler yerleştirecektir. Sözleşme akdetme süreci için de, Sözleşme Akdeden Görevliler, Muhtemel Yüklenicilere, şayet kendileri Bilgi ifşası ya da Bilginin kullanılması konusundaki özgürlüklerini kısıtlayan bir lisan yada anlaşmaya tabi iseler, bu durumu Sözleşmenin akdedilmesinden önce derhal Sözleşme Akdeden Kuruma bildirmeleri konusundaki sorumluluklarını hatırlatacaktır. Sözleşme Akdeden Görevliler ayrıca, Muhtemel Yüklenicilere, kısıtlamalar ile sonuçlanacak olan yeni bir anlaşmaya yada düzenlemeye girmemelerini tavsiye etmek konusunda ellerinden gelen çabayı gösterecektir.

6.9 Sözleşme Akdeden Görevliler, Bölüm IX'un (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) gerektirdiği biçimde Proje Bilgisinin kullanımı ve ifşası haklarını elde etmek için, müzakere edeceklerdir. Sözleşme Akdetme Görevlisinin Bölüm IX'un (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) gerekli kıldığı biçimde Proje Bilgisinin ifşası ve kullanımı hususunda yeterince hak elde edememesi durumunda, yada Yükleniciler yada Muhtemel Yükleniciler tarafından kendilerine Bilginin ifşası ve kullanımı üzerinde bir takım kısıtlamaların olduğu bildirildiğinde, mesele, çözüm için, MYK'ye intikal ettirilecektir.

6.10 Katılımcıların her biri, Yüklenicilerini, başka bir Katılımcı tarafından işbu MM'nun onayladığı amaçlardan başka bir amaç için tedarik edilmiş bulunan bir ihracı denetim altında olan Bilginin Yüklenici tarafından başkalarına devredilemeyeceği

yada başka türlü biçimde kullanılamayacağına dair yasal bağlayıcılık altına sokacaktır. Yüklenici de aynı şekilde, Yüklenici yada alt yüklenici Bilgiyi işbu MM çerçevesinde onaylanan amaçlar doğrultusunda kullanımı konusunda yasal olarak kısıtlanmamış ise, ihracı denetim altında olan Bilginin başka bir Yüklenici yada alt yükleniciye devredilemeyeceği konusunda yasal olarak bağlı olacaktır. Bir Katılımcı tarafından işbu MM çerçevesinde üretilmiş olan bir ihracatı denetim altında olan Bilgi, sadece bu paragrafın gerektirdiği yasal düzenlemelerin mevcut olması durumunda, başka bir Katılımcı tarafından kendi Yüklenicilerine aktarılabilecektir.

6.11 Katılımcıların her biri, kendi Muhtemel Yüklenicilerini, Muhtemel Yüklenicinin işbu MM çerçevesinde onaylanan amaçlara katkıda bulunması amacıyla iletilmiş olan bir talebe karşılık verme amacından başka bir amaç doğrultusunda başka bir Katılımcı tarafından üretilen bir Bilgiyi başkalarına transfer etmeyeceği konusunda yasal olarak bağlayıcılık altına sokacaktır. Muhtemel Kullanıcılar, şayet kendileriyle bir Sözleşme akdedilmemişse, başka türlü kullanımlara yetkili olmayacaklardır. Muhtemel Yükleniciler de aynı şekilde, o muhtemel yüklenici Bilgiyi işbu MM çerçevesinde onaylanan amaçlar doğrultusunda kullanımı konusunda talebe cevap verme amacıyla yasal olarak sınırlanmamış ise, ihracı denetim altında bulunan Bilginin bir muhtemel alt yükleniciye devredilemeyeceği konusunda yasal olarak bağlı olacaktır. İşbu MM çerçevesinde bir Katılımcı tarafından üretilmiş olan ihracı denetim altında olan bir Bilgi, sadece bu paragrafın gerektirdiği yasal düzenlemelerin mevcut olması durumunda, başka bir Katılımcı tarafından kendi Muhtemel Yüklenicilerine aktarılabilecektir. Tedarik eden Katılımcının isteği üzerine, alıcı Katılımcı, bu ihracı denetim altında olan Bilgiyi elde eden kendi Muhtemel Yüklenicilerini ve muhtemel alt yüklenicilerini belirtecektir.

6.12 Sözleşme Akdeden Kurum, adına bir Sözleşme akdedilen bir Katılımcıdan gelen istek üzerine, Sözleşmenin o Katılımcının ihtiyaçları ile ilgili olan kısmını feshedecektir.

6.13 Adlarına Sözleşme akdedilen Katılımcıların personeli, Sözleşme Akdeden Görevlinin yazılı olarak karar vermesi halinde sözleşme yönetimine katılabilirler. Ek olarak, bu personel, ulusal ifşa uygulamalarına tabi olan, kendi adlarına alınmış büyük malların kabul prosedürlerine de katılabilirler. Büyük malların belirlenmesi işi, 6.3 numaralı paragrafta uygun tedarik planlama süreci esnasında yapılacaktır.

6.14 Sözleşme idaresi esnasında, MTU PD, kendisine herhangi bir masraf artışı, plan değişimi, yada herhangi bir Yüklenicinin uygulama sorunları (bir Katılımcı tarafından tanımlanan sorunlar da dahil olmak üzere) konusunda ve aynı şekilde, etkilenen bütün Katılımcıların çıkarlarını gözeterek, Sözleşme feshedilmesinin düşünülmesi de dahil olmak üzere, bunlar için düşünülen çözüm ve önlemler konusunda derhal haber verilmesini temin edecektir. MTU PD, Ulusal Temsilcileri, üretilen bilgiler konusunda haberdar edecek ve MYK'yi, bütün önemli konular (Sözleşmenin feshinin düşünülmesi de dahil olmak üzere) hakkında bilgilendirecektir.

Sözleşme Akdeden Görevli, Sözleşme idaresi kararlarında, bütün etkilenen Katılımcıların çıkarlarına en uygun biçimde hareket edecektir.

6.15 Adlarına Sözleşme akdedilen Katılımcılar, bir akdetme yada teşvik esasına göre Sözleşmeye yerleştirilmiş olan Yüklenici malları ve hizmetleri ile ilgili Yüklenici başarısı ile ilgili olarak, uygulanabilir Sözleşme Akdeden Kurumun akdetme yada teşvik harçları süreçleri ve prosedürleri ne uygun olarak, akdetme harcı kuruluna, yazılı akdetme yada teşvik harcı sağlayabilirler. Katılımcılar, kendilerinin ortak yada Kimi Ortak ihtiyaçları için akdetme yada teşvik harçlarının tartışılmasına onay verebilirler.

6.16 Diğer Katılımcıların adına Sözleşme akdederken bir Sözleşme Akdeden Katılımcı, diğer Katılımcıların çıkarlarını koruyacaktır. Sözleşme Akdeden Katılımcı, Yüklenicinin sözleşme gereklerini yerine karşılamamakta olduğuna dair endişeleri zamanında araştırıp sorgulayacak ve bunun doğru olduğunun anlaşılması durumunda, sözleşmeden kaynaklanan yolları takip edecek ve tıpkı, Sözleşme Akdeden Katılımcı kendi çıkarlarını koruyormuş gibi, Sözleşme anlaşmazlıkları süreçlerini kullanma yoluna gidecektir.

BÖLÜM VII

ENDÜSTRİYEL KATILIM

7.1 Katılımcılar, Sözleşme Akdeden Kuruluşları Aracılığıyla, Yüklenicilerinden, Sözleşmelerin ve işbu MM'nun amaçları ve gereksinimleri ile mümkün olan en uyumlu biçimde, En İyi Değer ve rekabet esaslarına dayanarak, alt yükleniciler (bu terim, bütün Katılımcıların uluslarından alt yüklenicileri içermektedir) seçmelerini isteyeceklerdir.

7.2 Proje için yapılacak olan Sözleşmeler, işbu Bölüm'ün 7.1 numaralı paragrafına bağlı olarak, üretim, destekleme ve sürekli iyileştirme gereksinimlerinin karşılanması için Yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin Katılımcılar ile birlikte etkin bir biçimde En İyi Değerler çözümlerini uygulamalarını gerekli kılacaktır.

7.3 Katılımcılar, En İyi Değer tekliflerinin verilmesine bağlı olarak, işbu MM çerçevesinde MTU Sistemlerini tedarik eden Katılımcıların ülkelerinde bulunan ve kendileriyle SGG alt sözleşmeleri akdedilecek olan endüstriler ile düşük oranlı başlangıç üretimi ve tam kapasite üretim çalışması ve ayrıca ilgili destekleme ve sürekli iyileştirme çalışmaları için alt sözleşmeler de akdedileceğini kabul ederler.

7.4 Katılımcılar, Yüklenicilerinden, alt sözleşme rekabeti esnasında iyi niyetle hareket etmelerini ve bu rekabetler ile ilgili olarak Yükleniciler tarafından bilinen, Katılımcıların her birinin milletlerine mensup yetkili kaynaklara zamanında bilgi vermelerini gerekli kılacaktır. Katılımcılar ayrıca, Yüklenicilerinden, şeffaf bir endüstriyel katılım süreci uygulamalarını ve istek üzerine alt sözleşme rekabetlerinin sonuçları hakkında görünürlük temin etmelerini isteyeceklerdir.

7.5 Endüstriyel fırsatların bütün Katılımcıların ulusları için endüstriye açık

olduğunu temin etmek amacıyla Katılımcılar ellerinden gelen bütün çabayı gösterecekler ve Yüklenicilerini, Katılımcıların ulusları arasında kendi ulusal kanunları ve düzenlemeleri ile uyumlu olarak maksimum derecede endüstriyel işbirliğini teşvik edecek bir zamanlama anlayışı ile, ihracat denetimi meselelerine işaret etmek için ellerinden gelen çabayı göstermeleri konusunda teşvik edecektir.

7.6 Katılımcılardan hiç biri, işbu MM ile bağlantılı olan ve işbu MM ile uyumlu olmayan bir işin paylaşımı, yada başka endüstriyel yada ticari tazminat konusunda dayatmada bulunamayacaktır. Bununla beraber, bu durum, Katılımcıların sanayilerinin işbu MM'nun işleri kapsamının dışındaki işlerle ilgili düzenlemelere gitmelerine engel teşkil etmeyecektir.

BÖLÜM VIII

PROJE EKİPMANI VE ORTAKLAŞA ALINAN EKİPMAN

8.1 Katılımcılardan her biri, işbu MM'nun yürütülmesi açısından gerekli olarak tanımlanan Proje Ekipmanını, başka bir Katılımcıya temin edebilir. Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcının malı olarak kalmaya devam edecektir. Katılımcılardan birinin diğerine temin ettiği bütün Proje Ekipmanı'na ilişkin bir liste, MTU Program Ofisi tarafından geliştirilecek ve elde bulundurulacaktır.

8.2 Alıcı Katılımcı, bu tarz Proje Ekipmanını iyi bir biçimde, tamir edilmiş olarak ve çalışabilir biçimde muhafaza edecektir. Temin eden Katılımcı Proje Ekipmanının tazmin edilmeksizin harcanması veya başka bir biçimde tüketilmesi yetkisini vermedikçe, alıcı Katılımcı, Proje Ekipmanını temin eden Katılımcıya, olağan aşınma ve yıpranmalar dışında, aldığı zamanki biçimiyle iade edecek, yada Proje Ekipmanını iade ederken, yanında, tamir masrafı da ödeyecektir. Proje Ekipmanının tamiri mümkün olmayacak derecede hasar görmesi durumunda, alıcı Katılımcı Proje Ekipmanını temin eden Katılımcıya iade edecek (aksi temin eden Katılımcı tarafından yazılı olarak belirtilmediği sürece) ve temin eden Katılımcının ulusal yasaları ve düzenlemelerine göre hesaplanacak olan ikame bedelini ödeyecektir. Proje Ekipmanının alan Katılımcının elinde olduğu sırada kaybolması durumunda, alıcı Katılımcı, temin eden Katılımcıya bir kayıp belgesi verecek ve ikame bedelini ödeyecektir.

8.3 Temin eden Katılımcı, Proje Ekipmanını, alıcı Katılımcıya, beraberce teslim edilmiş bir yerde teslim edecektir. Proje Ekipmanına zilyetlik, temin eden Katılımcıdan alıcı Katılımcıya, Proje Ekipmanının teslim alması esnasında geçecektir. Bundan sonraki ek ulaştırma işleri, alıcı Katılımcının sorumluluğu altındadır.

8.4 Devredilen bütün Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcı tarafından aksine

yazılı olarak muvafakat edilmediği sürece, alıcı Katılımcı tarafından, sadece işbu MM'nun yürütülmesi amacıyla kullanılacaktır. Ek olarak, Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satış ve Devirleri) çerçevesinde, Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcının önceden yazılı onayı olmaksızın bir Üçüncü Tarafa aktarılamaz.

8.5 Katılımcılardan birine işbu MM kapsamında devredilen Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcıya, işbu MM'nun feshinden yada süresinin bitiminden önce iade edilecektir.

8.6 Ortaklaşa Alman bir Ekipman, işbu Proje esnasında yada Proje'nin sona erdiği zaman, doğrudan etkilenen Katılımcıların MYK temsilcileri tarafından ortaklaşa kararlaştırıldığı biçimde halledilecektir.

8.7 ABD Savunma Bakanlığı ile, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki bir Katılımcı arasındaki uzlaşmaya bağlı olarak, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcılardan biri tarafından tek başına finanse edilen alet edevatın yasal sahiplik ve zilyedliği, özgün gereksinimleri konusunda o Katılımcı'ya devredilecektir.

BÖLÜM IX

PROJE BİLGİSİNİN İFŞASI VE

KULLANIMI

9.1 Genel

9.1.1 Katılımcılar, işbu Projenin yürütülmesi için gereken başarılı işbirliğinin, Bilgi alışverişine bağlı olduğu gerçeğini kabul ederler. Katılımcılar, üç ayrı modelden oluşan MTU Sistemi ailesinin üretim, destek ve sürekli iyileştirmesine olanak sağlayan uygun Proje Bilgisi ve haklarını edinme ve değiş-tokuş etme niyetindedirler. Edinilecek Proje Bilgisinin içeriği ve miktarı, Kısım II (Hedefler) ve Kısım III (İşin Kapsamı)'de açıklanan hedeflere uygun olacaktır.

9.1.2 Proje Bilgisinin devrine, aşağıdaki ihracat kısıtlamaları uygulanacaktır;

9.1.2.1 Proje Bilgisinin devri, bunu yapan Katılımcının ilgili ihracat kanun ve düzenlemelerine uygun olacaktır. Transferi yapan Katılımcının ilgili yetkilileri tarafından uygun bir şekilde kısıtlanmadığı sürece, bu Katılımcı tarafından diğer bir Katılımcıya sağlanan tüm kontrollü ihracat Bilgisi, Kısım VI (Sözleşme Şartları) 6.10 ve 6.11 paragraflarındaki gereksinimlere tabi olarak, diğer Katılımcının Yüklenicilerine, alt yüklenicilerine, Muhtemel Yüklenicilere ve olası alt yüklenicilere yeniden devredilebilir. Kontrollü ihracat bilgisi, bir Katılımcı ülkenin Yüklenicileri, alt yüklenicileri ve Muhtemel Yüklenicileri tarafından, işbu MM hususlarına uygun ve lisanslarda belirtilen koşullara tabi olarak veya eski Katılımcının hükümeti tarafından onun ilgili ihracat kanun ve düzenleme lerine uygun olarak düzenlenen onaylara tabi olarak, başka bir Katılımcı ülkenin Yüklenicilerine, alt yüklenicilerine, Muhtemel Yüklenicilerine ve olası alt yüklenicilerine verilebilir.

9.1.2.2 Bir Katılımcının, Bölüm IX (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı) 9.1.2.1 numaralı paragrafta belirtildiği gibi, kontrollü ihracat Bilgisinin yeniden ihracının üzerine bir kısıtlama koymaya karar vermesi durumunda, diğer Katılımcıları, bu durumdan uygun bir şekilde haberdar edecektir. Eğer bir kısıtlama uygulanır ve bir Katılımcının amaçlarını etkilerse, bu Katılımcının MYK'deki temsilcisi, diğer Katılımcıların MYK'deki temsilcilerini uygun bir şekilde durumdan haberdar edecek ve MYK temsilcileri, bu tür sorunlara çözüm bulmak veya olumsuz sonuçları yumuşatmak için acilen danışmalarda bulunacaklardır.

9.1.2.3 İşbu MM, Bilginin korunması hakkındaki düzenlemelerine rağmen, özellikle Bölüm IX (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı), Bölüm X (Kontrollü Gizli olmayan Bilgi), Bölüm XII (Güvenlik) ve Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satış ve Transferleri), Bölüm VI (Sözleşme Hükümleri)'da belirlenen spesifik ihracat kontrol düzenlemeleri ve işbu Bölüm, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı dışındaki Katılımcılar arasındaki Bilgi alışverişine, bunlar Amerika Birleşik Devletleri kontrollü ihracat bilgisi içermediği sürece, uygulanmayacaktır.

9.1.3 Bu kısımdaki diğer hükümlere rağmen, proje bilgisinin ifşası yalnızca Katılımcı ülkelerin kendi ulusal ifşaat politikalarına uygun olarak yapılacaktır. Katılımcı, MM kapsamındaki Proje Bilgisini, ulusal ifşaat politikası sınırları içinde, azami düzeyde ifşa etmek için elinden gelenin en iyisini yapacaktır.

9.1.4 Katılımcılar, ulusal ifşa politikalarının kısıtlamalarına da riayet ederek, her bir Katılımcının, kendi MTU Sistemlerinin desteklenmesi ile görevli bakım ve destek personeli ve operatörleri tarafından gereksinim duyulan, OLBS'teki ortak iyileştirme bilgisine, JDF amaçları adına, ücretsiz bir şekilde ulaşması ve kullanılmasını sağlamak için elinden gelen azami çabayı gösterecektir. Bu duruma uygun olarak, katılımcılar da OLBS kapsamında olan bilginin fikri mülkiyet kullanım haklarına dair kısıtlamalarına riayet etmek için, katılımcılara aksi bu paragraf uyarınca sağlanmadığı ve bu kısıtlamalar OLBS'e ulaşımı ve hakların kullanımını engellemediği ve OLBS'in işleyişini etkilemediği sürece, ellerinden gelen azami çabayı göstereceklerdir.

9.1.5 Bu kısımdaki 9.2, 9.4 ve 9.5 paragraflarına rağmen ve Ek D (İyileştirme)'deki 2.1.3 paragrafı hariç, bu MM kapsamındaki bir çaba katılımcının özgün veya kısmi ortak gereksinimleri içinse aşağıdaki prosedür uygulanacaktır;

9.1.5.1 Bu kısmın 9.1.5.3 paragrafına göre, yalnızca bu çabaları fonlayan Katılımcı veya Katılımcılar, bu çaba sonucu yaratılan, Proje ön Bilgisine sahip olacaklardır. Bu tür proje ön bilgisini MTU amaçları için kullanabilecek olan veya kullanmış olan Katılımcı veya Katılımcılar, Katılımcı veya Katılımcıların bilgi üretmesinin veya Katılımcı veya Katılımcıların bu bilgi için Sözleşme Akdeden

Katılımcıya daha büyük haklar veren Sözleşme sınıflandırmalarından dolayı daha büyük haklara sahip olurlar.

9.1.5.2 Bu kısmın 9.1.5.3 paragrafına göre, yalnızca bu çabaları fonlayan Katılımcı veya Katılımcılar, bu çabanın sonucunda imzalanan Sözleşme uyarınca Yüklenici Proje Mevcut Bilgisini alacaklardır. Bu tür bir Bilgiyi MTU amaçları için kullanabilecek olan veya kullanmış olan Katılımcılar, fikri mülkiyet hakları sahibinin kısıtlamalarına tabi olabilirler.

9.1.5.3 Projeyi etki bir şekilde yürütmek için(bakım model kontrolü ve birlikte işlerlik de dahil olmak üzere), Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı, işbu MM kapsamında, başka Katılımcı veya Katılımcıların özgün veya kısmi ortak gereksinimleri için üretilmiş tüm Projede Üretilen Bilgiyi alacak ve kullanabilecek veya kullanmış olabilecektir. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı aynı zamanda, diğer Katılımcı veya Katılımcıların özgün veya kısmi ortak gereksinimleri için imzalanmış sözleşmeler kapsamında sağlanmış olan bütün Yüklenici Mevcut Bilgisini de alacaktır ve bu Bilgiyi Proje için, fikri mülkiyet hakkı sahibinin tüm kısıtlamalarına tabi olarak, kullanabilecek veya kullanmış olabilecektir. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı dışındaki Katılımcılar ve bu paragrafta tarif edildiği üzere Bilginin üretildiği veya Bilginin verildiği Katılımcılar, talepte bulunarak ve birlikte işletilebilirlik amacıyla alabilir ve kullanabilirler.

9.1.6 Katılımcılar, Projede Üretilen Bilginin büyük oranda elektronik olarak sağlanacağını kabul ederler. Katılımcı bu tür elektronik bilgilere, bu kısmın 9.13 paragrafına uygun olmak şartı ile, erişebilecektir.

9.1.7 Bir Katılımcı, bu MTU ÜDSİ MM kapsamında tanımlanan amaçlar için MTU SGG Çerçeve MM dahilinde sağlanan aşağıdaki bilgileri , fikri mülkiyet hakkı sahiplerinin kısıtlamalarına bağlı kalarak, kullanabilir; Proje amaçları için Hükümete Ait Sözleşmede Üretilen Bilgiler ve Yükleniciye Ait Sözleşmede Üretilen Bilgiler ve Proje amaçları için SGG Çerçeve MM dahilinde imzalanan Sözleşmelerde verilen Yüklenici Proje Mevcut Bilgisi. Bununla birlikte, eğer bir Kullanıcı MTU SGG Çerçeve MM kapsamında veya kendisinin MM'ya eki kapsamında, bu tür Bilgileri daha geniş olarak kullanma hakkına sahipse, Katılımcı daha geniş kullanım hakkını saklı tutar.

9.2 Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgi

9.2.1 İfşaat: Bir Katılımcının sivil veya askeri personeli tarafından üretilen tüm Projede Üretilen Bilgiler (bundan sonra "Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgi" olarak anılacaktır) uygun bir şekil de ifşa edilecek ve bunun katılımcılara bir maliyeti olmayacaktır.

9.2.2 Kullanım: Katılımcılar bütün Hükümete ait Projede Üretilen Bilgileri,

ücretsiz olarak, MTU amaçları doğrultusunda, kullanabilir veya kullanmış olabilirler. Hükümete ait Projede Üretilen Bilgiyi üreten Katılımcı, bütün kullanım haklarını da ayrıca saklı tutacaktır. Üçüncü bir tarafayapılacak olan herhangi bir satış veya transfer bu MM'nun Kısım XIII (Üçüncü Tarafa Satış ve Devirler)'deki düzenlemelere tabi olacaktır.

9.3 Hükümet Proje Geçmiş Bilgisi

9.3.1 İfşaat: Her bir Katılımcı sivil veya askeri personeli tarafından üretilmiş olan herhangi bir ilgili Hükümete ait Proje Mevcut Bilgisini, talep eden Katılımcıya, ücretsiz olarak, aşağıdaki koşullar yerine geldiği durumda sağlayacaktır:

9.3.1.1 Bu tür Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi, belirleyici bilgiye sahip olan Katılımcı ile birlikte, talep eden Katılımcıyla bu bilginin " gerekli" mi yoksa "yararlı" mı olduğu görüşüldükten sonra, proje için gerekli veya yararlı olarak nitelendirilebilir.

9.3.1.2 Bu tür Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgi, yalnızca fikri mülkiyet hakkı sahiplerinin hakları ihlal edilmediği sürece kullanılabilir.

9.3.1.3 İfşaat, bunu yapan Katılımcının ulusal ifşaat politikası ve düzenlemeleriyle uyumludur ve

9.3.1.4 Bu tür Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgilerin, diğer Katılımcılara ifşası veya devri, bunu sağlayan Katılımcının ihracat kontrol kanunları ve mevzuatıyla uyumludur.

9.3.2 Kullanım: Bir Katılımcı tarafından talepte bulunan Katılımcıya sağlanan Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgi, talepte bulunan Katılımcı için veya onun tarafından, Proje amaçları için, ücretsiz olarak kullanılabilir. Bunun yanı sıra, Katılımcılar haricindeki kişi ya da kurumlarca sahip olunan fikri mülkiyet hakları çerçevesinde söz konusu Hükümet proje geçmiş bilgisi, bu bilgi proje ön bilgisinin kullanımı için gerekli olduğu durumda, talep eden Katılımcı tarafından ücretsiz olarak kullanılabilir. Bunu sağlayan Katılımcı, diğer Katılımcı ile de danışmalarda bulunarak, Hükümete Ait Projede Üretilen Bilginin, proje ön bilgisinin kullanımı için gerekli olup olmadığını belirleyecektir. Ayrıca, bu Katılımcı söz konusu Hükümete Ait Projede Üretilen Bilgi ile ilgili tüm haklarını koruyacaktır.

9.4 Yüklenici Proje Ön Bilgisi

9.4.1 İfşaat: Yükleniciler tarafından üretilen ve dağıtılan Projede Üretilen Bilgi, (bundan sonra "Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi" olarak anılacaktır), Katılımcılara, ücretsiz olarak ve uygun bir şekilde ifşa edilecektir. Bir Yüklenici tarafından üretilen ancak dağıtılmayan Projede Üretilen Bilgi, Kullanıcıların talebi üzerine kullanıma hazır olacaktır. Ancak, bu durumda ortaya çıkan Bilginin öngörülen forma çevrilmesi ve yeniden üretimi maliyetleri ve ilgili Sözleşme terimlerine göre

dağıtım maliyetleri bilgiyi talep eden Katılımcılar tarafından üstlenilecektir.

9.4.2 Kullanım: Katılımcılar, Katılımcının yüklenicileri tarafından üretilen ve dağıtılan bütün yüklenici proje önbilgisini ücretsiz olarak, MTU amaçları için kullanabilirler. Yüklenicileri Yükleniciye ait Projede Üretilen Bilgi üreten ve dağıtan Katılımcı, ayrıca, tüm kullanım haklarını ilgili sözleşme(ler) uyarınca koruyacaktır. Yükleniciye ait Projede Üretilen Bilginin Üçüncü bir Tarafa satışı veya devri, işbu MM'nun Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satış ve Transferleri)'deki düzenlemelerine tabi olacaktır.

9.5 Yüklenici Proje Geçmiş Bilgisi

9.5.1 İfşaat: Sözleşme Akdeden bir Katılımcı, işbu MM uyarınca imzalanan sözleşmelerdeki yükleniciler tarafından üretilen tüm proje geçmiş bilgisini ücretsiz olarak ve uygun bir şekilde diğer Katılımcıların kullanımına sunacaktır. Yükleniciler tarafından üretilmiş ve sahipliği bir Katılımcıda olan tüm diğer Projede Üretilen Bilgiler, talep edildiği ve aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde, uygun bir şekilde ve ücretsiz olarak diğer kullanıcıların kullanımına açık olacaktır;

9.5.1.1 Yükleniciye ait bu tip Projede Üretilen Bilgi, belirleyici Bilgiye sahip olan katılımcı ile birlikte, talep eden katılımcıyla bu Bilginin "gerekli" mi yoksa "yararlı" mı olduğu görüşüldükten sonra, Proje için gerekli veya yararlı olarak nitelendirilir.

9.5.1.2 Yükleniciye ait bu tip Projede Üretilen Bilgi, yalnızca fikri mülkiyet hakkı sahiplerinin hakları ihlal edilmediği sürece kullanılabilir.

9.5.1.3 İfşaat, bunu yapan Katılımcının ulusal ifşaat politikası ve düzenlemeleriyle uyumludur; ve

9.5.1.4 Yükleniciye ait bu tarz Projede Üretilen Bilginin diğer Katılımcılara ifşası veya transferi, bunu sağlayan katılımcının ihracat kontrol kanunları ve mevzuatıyla uyumludur.

9.5.2 Kullanım: İşbu MTU MM kapsamında imzalanan Sözleşmelere göre Yükleniciler tarafından dağıtılan tüm Projede Üretilen Bilgiler, bunu alan Katılımcılar tarafından veya yine onlar için ücretsiz olarak, MM amaçları için, Katılımcılar haricindeki fikri mülkiyet hakları sahiplerinin kısıtlamalarına tabi olarak kullanılabilir. Bir Katılımcının Yüklenicileri tarafından sağlanan ve talep eden Katılımcıya ifşâ edilen tüm diğer Projede Üretilen Bilgiler, talep eden Katılımcılar tarafından, MM amaçları için, Katılımcılar haricindeki fikri mülkiyet hakları sahiplerinin kısıtlamalarına tabi olarak, kullanılabilir; aynı zamanda; Proje Mevcut Bilgisinin kullanımı gerektiğinde, bu tür Projede Üretilen Bilgi, talep eden Katılımcı tarafından, MM amaçları için, adil ve makul şartlara ve gerekirse Yüklenici ile beraber düzenlenebilecek diğer şartlara tabi olarak kullanılabilir. Bilgiyi sağlayan Katılımcı, talepte bulunan Katılımcı ile danışmalarda bulunarak, bu tür Yükleniciye ait Proje Mevcut Bilgisinin, Projede Üretilen Bilginin kullanımı için gerekli olup

olmadığını belirleyecektir. Bilgiyi sağlayan Katılımcı, Yükleniciye ait Proje Mevcut Bilgisi dair olan tüm haklarını koruyacaktır.

9.6 Proje Bilgisinin Alternatif Kullanımları

9.6.1 Projede Üretilen Bilginin, diğer Katılımcılar tarafından, işbu Bölümün 9.1.5.1, 9.2.2 ve 9.4.2 numaralı paragraflarında belirtilen amaçlar haricinde kullanımı için, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'nin yazılı ön muvafakati gerekecektir. Katılımcıların ortak veya kısmi ortak gereksinimleri için üretilmiş Projede Üretilen Bilgisi durumunda yayınlanacak bu tür bir muvafakatından önce, MTU ID Direktörü, Bilginin üretilmesini fonlayan Katılımcıların ulusal yetkilileriyle temaslarda bulunacaktır.

9.6.2 Bir Katılımcı tarafından sağlanan herhangi bir Proje Mevcut Bilgisi, diğer Katılımcılar tarafından, aksi durumlara sağlayan Katılımcı tarafından yazılı bir muvafakatle izin verilmediği sürece, sadece işbu MM'da belirlenen amaçlar için kullanılacaktır.

9.7 Fikri Mülkiyet Hakkına Tabi Proje Bilgisi

9.7.1 İfşaata ve fikri mülkiyet haklarına bağlı olarak kullanım kısıtlamalarına konu olan tüm proje bilgisi tanımlanacak ve işaretlenecek ve güvenlik sınıflandırmasına bağlı olarak, Kontrollü Tasnif Edilmemiş Bilgi veya Tasnif Edilmiş Bilgi olarak ele alınacaktır.

9.7.2 NATO üyesi Katılımcılar için, NATO Atlantik Konseyi Tarafından 1 Ocak 1971 'de onaylanan, Brüksel'de 19 Ekim 1970 tarihinde imzalanan Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesine dair NATO Antlaşması ve bu antlaşmadaki uygulama hükümleri, fikri mülkiyet haklarına konu olan proje bilgisine uygulanacaktır. Avustralya Savunma Bakanlığı, NATO Atlantik Konseyi Tarafından 1 Ocak 1971'de onaylanan, Brüksel'de 19 Ekim 1970 tarihinde imzalanan Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesine dair NATO Antlaşması ve bu antlaşmadaki uygulama hükümlerinden daha gevşek olmamak üzere PSI'daki hükümlerin eklenmesine onay verir. Avustralya Savunma Bakanlığına göre, PSI ile söz konusu NATO antlaşması arasında bir tutarsızlık belirdiğinde, PSI geçerli olacaktır.

9.8 Patentler

9.8.1 Her bir Katılımcı, Proje için olan tüm sözleşmelerine, Proje buluşları bağlamındaki hak düzenlemelerini yöneten bir hüküm koyacak ve ayrıca aşağıdaki ilgili patent haklarından;

9.8.1.1 Katılımcıya, aynısı için, ilgili yükleniciye karşı herhangi bir mali taahhüde girmeden patent başvurusu yapma ve tüm bu tür Proje başvurularında unvan sahibi olma hakkını sağlama, veya

9.8.1.2 Katılımcıya, aynısı için, aşağıdaki 9.8.2 paragraftaki düzenlemelere uygun olarak, proje buluşları için ve ayrıca tüm patentler için bir lisans ayarlayarak patent

başvurusu yapma ve tüm bu tür Proje başvurularında unvan sahibi olma (veya unvanı koruma) hakkını sağlama.

9.8.2 Bir Yüklenicinin proje buluşunda dair bir unvana sahip olması (veya unvanı korumayı tercih etmesi durumunda), Sözleşme Akdeden Katılımcı diğer Katılımcılar için, tescil edilmiş proje buluşlarının MM amaçları için dünya çapında denenmesi için, bütün patentleri bu buluş için ayarlanmış münhasır olmayan, feshedilemez, telif haksız lisanslar sağlayacaktır.

9.8.3 Katılımcının, devlet sahipliğindeki fabrikaları da dahil olmak üzere, sivil ve askeri personeli tarafından yapılan Proje buluşları ve Sözleşme Akdeden Katılımcı unvanını taşıyan veya bu unvanı taşımaya yetkili olan Yükleniciler tarafından yapılan tüm Proje buluşlarının patent hakları için 9.8.4'den 9.8.7'ye kadar olan alt paragrafların hükümleri uygulanır.

9.8.4 Bir Katılımcının proje buluşu için bir patent başvurusu yapmaya hakkının olduğu veya olabileceği durumlarda, katılımcı bu tür bir patent başvurusu yapmak için diğer Katılımcılarla temaslarda bulunacaktır. Bu tür Proje Buluş isteği olan Katılımcılar, başka ülkelerde, bu Proje Buluşunu kapsayan patent başvuruları için başvurabilir, başvurabilir veya unvanı taşıyan yerine başvuracak olan başka Katılımcılara başvuru olanakları hususunda yardımcı olacaklardır. Bir Katılımcı, diğer Katılımcıları patent başvurusunun yapıldığına dair ivedilikle haberdar edecektir. Başvuran veya başvururan bir Katılımcı, başvuruyu takipten vazgeçer veya başvuru üzerine verilen veya yayınlanan patent haklarını devam ettirmemezse, bu Katılımcı, diğer Katılımcıları bu kararından haberdar edecek ve mümkün olursa, diğer Katılımcıların başvuruyu takibine veya patenti devam ettirmelerine izin verecektir.

9.8.5 Her bir Katılımcıya, Proje buluşuna dair patent veya patent başvurularının fotokopileri sağlanacaktır.

9.8.6 Her Katılımcı diğerlerine, tescil edilmiş Proje buluşlarının MTU amaçları için dünya çapında denenmesi için, bütün patentleri bu buluş için ayarlanmış münhasır olmayan, feshedilemez, telif haksız lisanslar sağlayacaktır.

9.8.7 NATO üyesi Katılımcılar için, Tasnif Edilmiş Bilgiler içeren bu MM kapsamında yapılacak patent başvuruları, veya diğer fikri mülkiyet hakkı iddiaları korunacak ve 21 Eylül 1960'da Paris'te imza edilen Savunma Buluşlarının ve Yapılan Patent Başvurularının Gizliliğinin Çift Taraflı Korunmasına Dair NATO Anlaşması hükümlerinden gerekliliklerinden daha gevşek olamamak üzere himaye edilecektir. Avustralya Savunma Bakanlığı, 21 Eylül 1960'da Paris'te imza edilen Savunma Buluşlarının ve Yapılan Patent Başvurularının Gizliliğinin Çift Taraflı korunmasına dair NATO anlaşması ve onun uygulama hükümlerinden daha gevşek olmamak kaydı ile PSI'daki hükümlerin eklenmesine onay verir. Avustralya Savunma Bakanlığına göre,

PSI ile söz konusu NATO antlaşması arasında bir tutarsızlık belirlediğinde, PSI geçerli olacaktır.

9.9 Fikri Mülkiyet İhlal İddiaları

9.9.1 Her bir Katılımcı, Proje kapsamında, bir veya birden fazla Katılımcı adına yapılan çalışmalarla ilgili olarak Katılımcıya yöneltilen fikri mülkiyet ihlali iddiasını diğer Katılımcılara haber verecektir. Diğer ilgili Katılımcılar, mümkün olduğu kadar, bu iddialara karşı savunma yapabilmek için kullanılabilir mevcut bilgi sağlayacaklardır. Her bir Katılımcı, kendisine yöneltilen fikri mülkiyet ihlali iddiasını karşı savunma yapmaktan sorumlu olacak ve bu tür iddialarla ilgili herhangi bir karar öncesinde veya devam eden süreçte diğer Katılımcılarla temas halinde olacaktır. Katılımcılar, fikri mülkiyet hakkı ihlalden iddiası ile ilgili masrafları, Bölüm V'te (Mali Düzenlemeler) düzenlenen iş katkı payı oranlarına göre paylaşıacaklardır. Katılımcılar, kendi ulusal kanunları, mevzuat ve uygulamaları izin verdiği ölçüde tüm buluşlarının patenti alınan Proje kapsamında yapılan tüm üretim ve kullanım için yetki ve onaylarını verirler veya Proje için gerekli olarak belirlenerek, haklar için onay ve yetki verilir veya aksi takdirde ilgili ülkeleri tarafından sağlanır.

BÖLÜM X

KONTROLLÜ TASNİF DIŞI BİLGİ

10.1 İşbu MM'da aksi belirtilmedikçe, yada ortaya koyan Katılımcı tarafından yazılı olarak yetkilendirilmedikçe, işbu MM'ya bağlı olarak sağlanan yada üretilen Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi, aşağıdaki gibi denetlenecektir:

10.1.1 Bu tarz Bilgiler, Proje Bilgisi'nin Bölüm IX'da (Proje Bilgisi'nin İfşası ve Kullanımı) belirtildiği şekilde yetkilendirilmiş olan amaçları için kullanılacaktır.

10.1.2 Bu tarz bilgilere erişim, işbu Bölüm'ün 10.1.1 numaralı alt paragrafı çerçevesindeki izinli kullanım için erişimi gerekli olan personel ile sınırlı tutulacak ve Bölüm XIII'ün (Üçüncü Tarafın Satış ve Devirleri) hükümlerine tabi olacaktır.

10.1.3 Katılımcılardan her biri, ortaya koyan Katılımcının bu tarz ifşaata muvafakat etmemesi durumunda, işbu bölüm'ün 10.1.2 numaralı alt paragrafında belirtilen hükümler hariç olmak üzere, (herhangi bir yasama hükümleri çerçevesindeki talepler de dahil) bu tarz Bilgilerin daha fazla ifşa edilmesi zorunluluğunun olmayacağı biçimde, ulusal tasnif de dahil olmak üzere, elverişli bütün yasal yollara başvuracaktır. Bilgilerin yetki verilmeksizin ifşa edilmesi durumunda, yada Bilgi'nin herhangi bir yasama hükmü çerçevesinde daha fazla ifşa edilmesinin gerekme ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, ortaya koyan Katılımcı durumdan derhal haberdar edilecektir.

10.2 Uygun denetimlerin sağlanmasına yardımcı olmak üzere, ortaya koyan

Katılımcı, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgilerin "emniyet altındaki" yapısını güvenceye alacak şekilde uygun biçimde damgalandığını temin edecektir. Katılımcıların ihracı denetim altındaki Bilgileri, Proje Güvenliği Talimatnamesi (PSI)'da belgelenen, Katılımcının ihrac denetim damgalamalarına uygun biçimde damgalanacaktır. Katılımcılar ayrıca, önceden ve yazılı olarak, başka Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi türleri üzerine vurulacak damgalar konusunda da karar verecek ve bu tarz damgalamaları, PSI'da tarif edeceklerdir.

10.3İşbu MM'ya uygun olarak üretilen yada temin edilen Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi, işbu Bölüm'ün 10.1 numaralı paragrafında belirtilen denetimi temin edecek bir biçimde ele alınacaktır.

10.4Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi'nin Yüklenicilere verilmesine izin verilmesinden önce, Katılımcılar, Yüklenicilerin işbu Bölüm'ün hükümleri uyarınca yasal olarak bu tarz Bilgilerin denetimi ile yükümlü olduklarını temin edeceklerdir.

BÖLÜM XI

KURUMLARA YAPILACAK OLAN

ZİYARETLER

11.1 Katılımcılardan her biri, başka bir Katılımcının çalışanlarının yada başka bir Katılımcının Yüklenicisi'nin (Yüklenicilerinin) kendisinin Devlet kurumlarına, temsilciliklerine ya da laboratuvarlarına ve Yüklenicisi'nin endüstriyel tesislerine yapacakları ziyaretlere, söz konusu ziyaretlerin bu ziyaretle ilgili olan Katılımcı tarafından yetkilendirilmiş olması ve söz konusu çalışanların münasip ve gerekli güvenlik belgelerinin olması ve bazı konularda bilgi sahibi olmaya ihtiyaçlarının olması şartıyla, izin verecektir.

11.2Ziyaret eden personelin tamamının, ev sahibi Katılımcının güvenlik düzenlemelerine uygun durumda olmaları gerekecektir. Ziyaretçilere ifşa edilen ya da takdim edilen Bilgiler, ziyaret eden personeli himaye eden Katılımcıya ifşa ya da takdim edilmiş sayılacak ve işbu MM'nun hükümlerine tabi olacaklardır.

11.3Bir Katılımcının personelinin bir başka Katılımcıya ziyaretine ilişkin istemler, resmi kanallar aracılığı ile koordine edilecek ve ev sahibi ülkenin mevcut ziyaret prosedürlerine uygun olacaktır. Ziyaretlere yönelik talepler, Proje'nin ismini taşıyacaktır.

11.4Ziyaret talebinde bulunan her bir Katılımcının personel listesi, devam eden bir biçimde, başka bir Katılımcının tesislerinin listesi, tekrarlanan uluslar arası ziyaret prosedürlerine bağlı olarak, resmi kanallar aracılığı ile teslim edilecektir.

BÖLÜM XII GÜVENLİK

12.1 İşbu MM'ya uygun olarak tedarik edilen ya da üretilen bütün Tasnif Edilmiş Bilgiler, Katılımcılar arasındaki iki taraflı yada çok taraflı güvenlik anlaşmaları çerçevesinde kullanılacak, muhafaza edilecek, ele alınacak, iletilecek ve muhafaza edilecektir.

12.2Tasnif Edilmiş Bilgiler, sadece resmi Devletten Devlete kanallar, ya da Katılımcıların UGO/AGO'ları tarafından onaylanmış olan kanallar aracılığı ile aktarılacaktır. Bu tarz Tasnif Edilmiş Bilgiler, tasnif edilme düzeyini üzerinde taşıyacak, kaynağı olan ülkeyi ve açık edilmesi ile ilgili hükümleri, ve Bilgi 'nin işbu MM ile ilişkili olduğunu belirtecektir. Katılımcılardan her biri, bu Tasnif Edilmiş Bilgilerin uygun bir zamanlama ile aktarımını kolaylaştıracak adımları atacaktırlar.

12.3 Her bir Katılımcı, işbu MM doğrultusunda üretilmiş yada tedarik edilmiş olan Tasnif Edilmiş Bilgilerin, diğer Katılımcıların muvafakati buna olmaksızın, işbu Bölüm'ün 12.8 numaralı paragrafında izin verilen hususlar dışında, daha fazla ifşa edilmekten korunacağını temin etmek amacıyla, mevcut bütün yasal yollara başvuracaklardır. Bununla bağlantılı olarak, her bir Katılımcı, şunları garanti eder:

12.3.1 Alıcı, Bölüm XIII'te (Üçüncü Taraf Satışları ve Devirleri) ayrıntılı olarak belirtilen prosedürler çerçevesinde izin verilen durumlar haricinde, Tasnif Edilmiş Bilgi'yi, Üçüncü Tarafa ait hiçbir Devlete, ulusal örgüte, yada başka bir kuruluşuna ifşa etmeyecektir.

12.3.2 Alıcı, Tasnif Edilmiş Bilgi'yi, İşbu MM'da belirtilen amaçların dışında başka bir amaç için kullanmayacaktır.

12.3.3 Alıcı, Tasnif Edilen Bilgi'nin işbu MM çerçevesinde oluşturulmuş olan dağıtım ve erişimi konusundaki sınırlamalara uyacaktır.

12.4 Katılımcılar, işbu MM çerçevesinde sağlanmış ya da üretilmiş olan Bilgilerin kaybedilme yada yetkisi olmayan kişilere ifşa edilmeleri durumunun bilinmesi halinde yada böyle bir durumdan şüphelenilmesine neden olacak zeminin olması durumunda, bununla ilgili bütün olayları soruşturacaklardır. Katılımcıların her biri, ayrıca, bu tarz olayların ayrıntıları, soruşturmanın sonuçları ve benzer olayların tekrar vuku bulmasını önlemek için alınan tedbirler konusunda diğer katılımcılara derhal ve tam bilgilendirme sağlayacaklardır.

12.5 MTU/ID Direktörü, Proje için bir PSI ve CG hazırlayacaktır. PSI ve CG, Proje Bilgisi'nin tasnif edilmesinde, damgalanmasında, kullanılmasında, iletmesinde ve korunmasında uygulanacak olan yöntemleri (MTU Program Ofisi'nin Bilgi sürecine yönelik isteği de dahil, ama bununla sınırlı olmamak üzere) tarif edecek, ve ihracı denetime tabi olan bütün Tasnif Edilmiş ve Denetim Altındaki Tasnif Edilmemiş Bilgilerin damgalanmasının Bölüm X'un (Denetim Altındaki Tasnif Edilmemiş Bilgi) 10.2 numaralı paragrafı uyarınca PSI'da belirtilen ihraç kontrol damgalamalarını da

içermesini gerekli kılacaktır. PSI ve CG, MTU/ID Direktörü tarafından, işbu MM'nun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde geliştirilecektir. Bunlar, gözden geçirilecek ve Katılımcıların UGO/AGO'larına onay için sunulacak ve Proje'ye katılan bütün Devlet ve Yüklenici personeli için başvurulabilir durumda olacaktır. CG, uygun olan durumda sınıflandırmayı aşağı düzeye indirmek amacıyla düzenli olarak gözden geçirmeye ve revizyona tabi tutulacaktır. Herhangi bir Tasnif Edilmiş Bilgi'nin yada Denetim Altındaki Tasnif Edilmemiş Bilgi'nin transferinden önce PSI ve CG'ler, مناسب UGO/AGO'lar tarafından onaylanacaktır.

12.6Katılımcıların, kendileri ile bir gizli anlaşma yapılmış olan UGO/AGO'ları, Tasnif Edilen Bilginin kendi topraklarında korunması için o ülkenin yasaları ve düzenlemelerine uygun olarak güvenlik önlemlerini uygulama konusunda sorumluluk altına girecektir. İşbu MM kapsamında elde edilmiş olan herhangi bir Tasnif Edilmiş Bilgi'nin bir Yükleniciye, Muhtemel Yükleniciye yada alt yükleniciye verilmesinden önce UGO/AGO'lar, şunları yapacaklardır:

12.6.1Söz konusu Yüklenici, Muhtemel Yüklenici yada alt yüklenicinin ve onların tesislerinin Tasnif Edilen Bilgi'nin korunması için gereken kapasiteye sahip olduklarını temin etmek.

12.6.2Uygun olması/olmaları durumunda, tesis(ler)e güvenlik belgesi vermek.

12.6.3Uygun olmaları durumunda, görevleri Tasnif Edilmiş Bilgilere erişimi gerekli kılan bütün personele güvenlik belgesi vermek.

12.6.4Tasnif Edilmiş Bilgilere erişimi olan herkesin Tasnif Edilmiş Bilgi'yi ulusal güvenlik yasaları ve düzenlemeleri ve işbu MM'nun hükümleri çerçevesinde koruma konusundaki sorumlulukları hakkında bilgilendirildiklerini temin etmek.

12.6.5Tasnif Edilen Bilgi'nin gerektiği biçimde korunmakta oluşunu temin etmek amacıyla, aklanmış tesislerde gereken periyodik güvenlik incelemelerini yürütmek.

12.6.6Tasnif Edilmiş Bilgilere Erişimin, işbu MM'nun hedefleri çerçevesinde bazı konularda bilgi sahibi olmaya ihtiyacı olan kişiler ile sınırlı olduğunu temin etmek.

12.7UGO/AGO'lar tarafından bir Üçüncü Tarafın vatandaşlarının yada kuruluşlarının mali, idari, uygulama yada yönetsel denetimi altında olduklarına karar verilen Yüklenici, Muhtemel Yüklenici yada alt yükleniciler, işbu MM kapsamında sağlanan yada üretilen bilgilere erişimi gerektiren bir Sözleşme yada alt sözleşmeye, ancak bir Üçüncü Tarafın vatandaşlarının yada kuruluşlarının Tasnif Edilen bilgi'ye erişimlerinin olmamasını temin edecek icrai önlemlerin etkin durumda olması halinde katılabilirler. İcrai önlemlerin bir Üçüncü Tarafın vatandaşlarının yada kuruluşlarının Tasnif Edilen Bilgi'ye erişimlerini önleyecek icrai önlemler etkin durumda değilse, bu durumda, diğer Katılımcılar ile, bu tarz bir girişe onay vermeden önce görüş

alışverişinde bulunulacaktır.

12.8Tasnif Edilmiş Bilgi'nin kullanılacağı başka herhangi bir tesis için, sorumlu Katılımcı ya da Yüklenici, o tesiste işbu MM ile ilgili olan Bilgi'nin korunmasına yönelik sorumlulukların etkin biçimde yerine getirilmesi için, kişi yada kişilerin atanmasını onaylayacaktır. Bu görevliler, işbu MM ile ilgili olan Tasnif Edilmiş Bilgilere erişimin, Bilgilere erişim için gereken onayı almış ve bazı hususları bilme ihtiyacı içinde olan personel ile sınırlı tutulmasından sorumlu olacaklardır.

12.9Katılımcılardan her biri, Tasnif Edilmiş bilgilere erişimin, gerekli güvenlik belgelerine sahip olan ve Proje'ye katılmak amacıyla Tasnif Dışı Bilgilere erişim için özel bir ihtiyacı olan personel ile sınırlı olduğunu garanti edecektir.

12.10İşbu MM'ya uygun olarak tedarik edilen yada üretilen Bilgiler, ÇOK GİZLİ kategorisi gibi yüksek bir kategoriye konabilirler. ABD Savunma Bakanlığı, gereken durumlarda, gerekli güvenlik önlemlerine ve diğer ikili meselelere işaret etmek üzere, diğer Katılımcılar ile iki taraflı olarak, tasnif edilmiş MM Ekleri'nin oluşturulması yoluna gidebilir. İşbu MM'nun varlığı TASNİF DIŞIDIR ve içindekiler de TASNİF DIŞIDIR.

BÖLÜM XIII ÜÇÜNCÜ TARAF SATIŞ VE DEVİRLERİ

13.1 İşbu Bölümün 13.3 numaralı paragrafına bağlı olarak, ABD Hükümeti, diğer Katılımcıların Hükümetlerine danışmadan Projede Üretilen Bilginin, Ortaklaşa Alınan Ekipmanın yada Projede Üretilen Bilgi Çerçevesinde tamamen yada kısmen üretilmiş olan herhangi bir unsurun satışına, hak devrine, ifşasına yada zilyetlik devrine girmeyecektir. Ek olarak, ABD Hükümeti, diğer Katılımcıların Hükümetleri ile önceden danışmaksızın, unsurun sahibi olan kişi de dahil olmak üzere, kimsenin bu tarz satışta, ifşaatla yada devirde bulunmasına izin vermeyecektir. ABD Hükümeti, bu tarz satış, ifşaat ve devir işlemleri konusunda ABD Hükümeti karar verirken diğer Katılımcıların Hükümetlerinin güvenlik konusundaki görüşlerini de hesaba katmış olmasının diğer Katılımcılar açısından önemli olduğunu kabul eder. ABD Hükümeti ayrıca, işbu paragrafta tarifi yapılan satışların ifşaatların ve diğer devirlerin, ancak ve ancak istekli alıcının Hükümetinin yazılı olarak şu hususlarda taahhütte bulunması durumunda yapılabileceğini kabul eder:

13.1.1 Temin edilen Bilgi'nin başkasına devredilmemesi, yada başkasına devrine izin verilmemesi; ve

13.1.2Tedarik edilen ekipman yada bilginin sadece tedarik edilme amaçları doğrultusunda kullanılmaları, yada kullanılmalarına izin verilmesi.

13.2İşbu Bölüm'ün 13.3 numaralı paragrafı ile bağlantılı olarak, diğer Katılımcılar, bireysel yada toplu olarak, önceden ABD Hükümetine danışmaksızın

Projede Üretilen Bilgi'nin, Ortaklaşa Alınan Ekipmanın yada Projede Üretilen Bilgi çerçevesinde tamamen yada kısmen üretilmiş olan herhangi bir unsurun Üçüncü Tarafa satışına, hak devrine, ifşasına yada zilyetlik devrine girişmeye ceklerdir. Ek olarak diğer Katılımcılar, ABD Hükümetinin önceden vereceği yazılı onay olmaksızın, unsurun sahibi de dahil olmak üzere, başka kişiler tarafından bu tarz satışlara, ifşaatlara yada devirlere izin vermeyeceklerdir. Diğer Katılımcılar, işbu paragrafta tarif edilen yapılan satışların, ifşaatların yada da devirlerin, ancak ve ancak istekli alıcının Hükümetinin yazılı olarak şu hususlarda taahhütte bulunması durumunda yapılabileceğini kabul ederler:

13.2.1 Temin edilen Bilgi'nin başkasına devredilmemesi, yada başkasına devrine izin verilmemesi; ve

13.2.2 Tedarik edilen ekipman yada bilginin sadece tedarik edilme amaçları doğrultusunda kullanılmalrı, yada kullanılmalarna izin verilmesi.

13.3 ABD Savunma Bakanlığı ("finanse eden Katılımcı") haricindeki Katılımcılardan biri tarafından kendi özgün ihtiyaçları için tamamı finanse edilen bir Projede Üretilen Bilgi durumunda, yada bu Projede Üretilen Bilgi'den üretilen herhangi bir unsur durumunda, Katılımcılar (ABD Savunma Bakanlığı da dahil), ABD Hükümeti ile finanse eden Katılımcının hükümetinin ön yazılı onayı olmaksızın bu Projede Üretilen bilginin yada bu Projede Üretilen bilgi'den üretilen herhangi bir unsurun satışına, hak devrine, ifşasına yada zilyetlik devrine girişmeyeceklerdir. Ek olarak, Katılımcılar (ABD Savunma Bakanlığı da dahil), ABD Hükümeti ile finanse eden Katılımcının Hükümetinin ön onayı olmaksızın, unsurun sahibi de dahil olmak üzere, hiç kimseye bu tarz satışların, ifşaatların yada devirlerin yapılmasına izin vermeyeceklerdir. Katılımcılar (ABD Savunma Bakanlığı da dahil), işbu paragrafta tarif edilen satışların ifşaatların yada devirlerin ancak ve ancak istekli alıcının hükümetinin yazılı olarak şu hususlarda taahhütte bulunması durumunda yapılabileceğini kabul ederler:

13.3.1 Temin edilen Bilgi'nin başkasına devredilmemesi, yada başkasına devrine izin verilmemesi; ve

13.3.2 Tedarik edilen ekipman yada bilginin sadece tedarik edilme amaçları doğrultusunda kullanılmalrı, yada kullanılmalarna izin verilmesi.

13.4 Katılımcılardan her biri, başka Katılımcıların Projede Üretilen Bilgisi yada Proje Mevcut Bilgisini içermemesi şartıyla, kendi Proje Mevcut Bilgisini satma, hak devretme, ifşa etme, yada zilyetliğini devretme hakkını saklı tutacaktır.

13.5 Bir Katılımcı, bir başka Katılımcı tarafından temin edilmiş olan Proje Mevcut Bilgisinin yada Proje Ekipmanının, o ekipmanı yada Bilgiyi sağlamış olan Katılımcının Hükümetinin ön yazılı onayı olmaksızın bir Üçüncü Tarafa satılmasına, hak devrine, ifşasına yada zilyetlik devrine girişmeyecektir. Tedarik eden

Katılımcının Hükümeti, bu tarz devirlere izin vermekten ve uygulanabildiği durumlarda, bu tarz devirlerin uygulanmasında uyulacak şartları ve yöntemleri belirleme konusunda tek başına sorumlu olacaktır.

13.6 Bir Katılımcının Projede Üretilen Bilginin, Ortaklaşa Alınan Ekipmanın, yada Projede Üretilen bilgi çerçevesinde tamamen yada kısmen üretilmiş olan bir unsurun Üçüncü Taraflara satış ve devrine ilişkin olarak vereceği onay, o Katılımcının dış politikasına, ulusal güvenlik anlayışına ve ulusal yasalarına, düzenlemelerine ve uygulamalarına tabi olacaktır.

13.7 Katılımcılar, diğer hükümetlerin MTU Sistemleri satın almak isteyebileceklerini tahmin etmektedirler. Katılımcılar, Bölüm VII (Endüstriyel Katılım) ile uyumlu olarak, diğer hükümetlere MTU Sistemlerini satmak üzere kendi milletlerinin endüstrilerinin üretimi için beraberce çalışmak istediklerini kabul ederler.

13.8 MTU Programı bünyesinde bir ortak yada Kısmi Ortak çalışmanın sonucunda işbirliği ile geliştirilmiş olan ekipmanın bir Katılımcı yada Yüklenici tarafından Üçüncü Taraflara satışı ve başka türlü devirleri, MYED bünyesindeki aşağıda belirtilen hükümler ve prosedürlere uygun olarak bu çalışmalara katkı yapan Katılımcılar ("katkı yapan Katılımcılar") arasında paylaşılacak olan bir verginin konmasına neden olabilir:

13.8.1 Bu tarz bir satış yada devir işleminden önce, herhangi bir vergi koyma miktarı yada bu vergi tarhının değerlendirilmesi ve dağıtımı için uygulanacak olan prosedürler, katkı yapan Katılımcılar ile satış veya devir işlemini her bir uygun Katılımcının yasaları ve düzenlemeleri ile uyumlu olarak yapacak olan (yada Yüklenicileri bu işlemleri yapacak olan) Katılımcı tarafından, işbu Bölüm'ün 13.8.2 numaralı paragrafında tarifi yapılmış olan veya 13.8.3 numaralı paragrafta uygun olarak (uygulanabileceği durumda) orantılı finansman yöntemini uygulayarak ortaklaşa olarak kararlaştırılacaktır.

13.8.2 MTU Program Ofisi, ABD Savunma Bakanlığı makamları ile görüş alışverişinde bulunarak, araştırma ve geliştirme için (Konsept Gösterim Aşaması, Sistem Geliştirme ve Gösterim aşaması ve sürekli iyileştirme çalışmalarındaki MTU araştırma ve geliştirmeleri de dahil olmak üzere) ve satışı yada devri teklif edilen ekipmanın üretimi için yapılan toplam kalifiye arazi giderleri belirleyeceklerdir. Bir Katılımcı yada onun Yüklenicileri tarafından diğer Katılımcılara yönelik bu hususlarda vergi koymaya hak kazanılabilmesi için, araştırma, geliştirme yada üretimden kaynaklanan arazi giderlerin 50 milyon ABD Dolarını aşması gerekmektedir. Vergi tarhi için arazi giderlerin ortaya konması, arazi giderlerin tazminine ilişkin ABD yasaları ve ABD Savunma Bakanlığı düzenlemeleri çerçevesinde belirlenecektir. Satışı yada devri teklif edilen ekipmanın arazi giderlerinin belirlenmesi yapıldıktan sonra, MTU Program Ofisi, bu toplam giderleri, katkı yapan Katılımcılar ile Üçüncü

Tarafların tasarlanan tedarik miktarlarına dayanan o ekipmanın toplam tasarlanan üretimine bölecektir. MYK'nin onayı ile birlikte, ortaya çıkan rakam, satışı yada devri teklif edilen ekipman için değerlendirilebilecek olan vergi tarihini oluşturacaktır. Katkı yapan Katılımcılardan her birinin bu vergi üzerindeki payı, katkı yapan Katılımcının araştırma ve geliştirme için toplam belirlenen arazi giderleri ile ve bütün katkı yapan Katılımcıların ekipmanın araştırma, geliştirme ve üretimi için toplam belirlenen arazi giderleri ile çarpılarak hesaplanacaktır.

13.8.3 İşbu Bölümün 13.8.2 numaralı paragrafı, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcılardan birinin yada onun Yüklenicilerinin, ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcıların Kısmi Ortak çalışmaları sonucunda geliştirilmiş olan ekipman üzerinden diğer ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcılar adına vergi topladığı durumlara uygulanmayacaktır. Bu durumlarda, bu vergiyi toplayan ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcı yada onun Yüklenicileri ile ekipmanın geliştirilmesini finanse etmiş olan ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcılar, uygun tazmin yöntemini ve diğer uygulanabilir belirleme usullerini belirleyeceklerdir.

13.9 Bir Katılımcı tarafından MTU Programı çerçevesinde kendi özgün ihtiyaçları için tamamen finanse edilen ekipmanın bir Katılımcı yada bir Yüklenici tarafından Üçüncü Taraflara satışı yada başka türlü devri, o Katılımcı açısından, MYED'de belirtilen aşağıdaki hükümlere ve prosedürlere uygun olarak, bir vergi konmasını istemesine neden olabilir:

13.9.1 Bu tarz bir satış yada başka türlü bir devirden önce, konacak olan verginin oranı ve bu verginin tarhi ve dağıtımı için uygulanacak olan prosedürler, her iki Katılımcının kanunları ve düzenlemeleri ile uygun olarak ve işbu Bölüm'ün 13.9.2 numaralı paragrafında tarifi yapılan orantılı finansman yöntemini kullanarak yada işbu Bölüm'ün 13.9.3 numaralı paragrafına uygun olarak, o Katılımcı ile, satış yada devri işlemi yapacak olan (yada Yüklenicileri bu işlemi yapacak olan) Katılımcı tarafından ortaklaşa belirlenecektir.

13.9.2 ABD Savunma Bakanlığı yada onun Yüklenicileri tarafından başka bir Katılımcı adına vergi toplanması durumunda MTU Program Ofisi, ABD Savunma Bakanlığı makamlarına danışarak, satışı yada devri talep edilen ekipmanın araştırma, geliştirme ve üretimi için yapılmış olan toplam belirtilmiş arazi masrafları belirleyecektir. Bu ekipmanın araştırma, geliştirme ve üretimi ile ilgili arazi masraflar, bu tarz vergi tahsilinin yapılabilmesi için, 50 milyon ABD Dolarını aşmak zorundadır. Arazi masrafların vergi tahsili için nitelendirilmesi, arazi masrafların tazmini ile ilgili ABD yasaları ve ABD Savunma Bakanlığı düzenlemelerine uygun olarak belirlenecektir. Satışı yada devri teklif edilen ekipman için arazi masraflar belirlendikten sonra, MTU Program Ofisi, bu toplam masrafları, Katılımcının ve Üçüncü Tarafların tasarlanan tedarik miktarlarına dayanan toplam tasarlanan üretime bölecektir. Ortaya çıkan rakam, ekipmanın geliştirilmesini finanse eden Katılımcının

MYK'deki temsilcisi tarafından onaylandıktan sonra, satışı yada devri teklif edilen ekipman için tarh edilebilecek olan vergiyi teşkil edecektir.

13.9.3 İşbu Bölüm'ün 13.9.2 numaralı paragrafının hükümleri, bir ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcının ya da onun Yüklenicilerinin başka bir ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcı adına vergi tahsil ettiği durumlara uygulanmayacaktır. Bu durumlarda, bu vergiyi tahsil eden ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcı ya da onun Yüklenicileri, ve ekipmanın geliştirilmesini finanse etmiş olan ABD Savunma Bakanlığı harici Katılımcı, uygun tazmin yöntemini ve diğer başvurulabilir vergi belirleme süreçlerini belirleyeceklerdir.

13.10 İşbu Bölümün 13.8 ve 13.9 numaralı paragraflarında belirtilen ekipman için konacak vergiler, işbu Bölüm ile uygun olarak her bir uygun Katılımcı için tahsil edilecek, fakat hiçbir surette, bir Katılımcının o ekipman için toplam belirlenen arzi giderlerinin tazmin edilmesinden sonra vergilerin tahsiline devam edilmeyecektir. Bir Üçüncü Tarafa bu tarz ekipmanın satışını yada devrini yapan her bir Katılımcı, ilgili Katılımcılar adına vergi tahsilinden sorumlu olacak ve işbu Bölüme uygun olarak ölçülmüş olan vergi oranlarına dayanarak tahsil ettiklerini, ilgili Katılımcıya ödeyecektir. Her bir Katılımcı, o Katılımcının vergilerdeki payını 13.11 numaralı paragrafta uygun olarak azaltmaya yada bu paydan feragat etmeye karar vermesi durumunda bile bu sorumluluğu taşıyacaktır. Her bir Katılımcı, Yüklenicilerinin (Proje için uygun olan Sözleşmelerin mevcut olduğu durumda bu Sözleşmeler aracılığıyla), bu yüklenicilerin 13.8 yada 13.9 numaralı paragraflarda atıfta bulunulan ekipmanın doğrudan satışı yada başka türlü devrini yapmaları durumunda ilgili Katılımcı (ABD Savunma Bakanlığı hariç) adına vergi tahsil etmesini ve işbu Bölüme uygun olarak hesaplanmış olan vergi oranlarına dayanarak İlgili Katılımcıya geri ödeme yapmalarını isteyecektir.

13.11 Bir Katılımcı, bir Üçüncü Taraf Satış yada devri üzerinden alınan vergi üzerindeki kendi payının matrahını azaltabilir yada bundan feragat edebilir.

13.12 Katılımcılar, ABD Devlet Dış Askeri Finansman fonlarının MTU Programı kapsamında geliştirilmiş olan ekipmanın Üçüncü Tarafa satış yada devri üzerindeki vergilerin ödenmesinde kullanılamayacağını ve Üçüncü Tarafın bu tarz vergileri başka fonlardan ödeyeceğini kabul ederler.

BÖLÜM XIV HASARDAN DOĞAN İDDİALAR

14.1 Katılımcıların hasarla ilgili iddialara ilişkin çok taraflı ve iki taraflı antlaşma ve anlaşmalarına tabi olarak, aşağıdaki hususlar, uygulanabilir oldukları durumlarda, işbu MM'nun yürütülmesi esnasındaki resmi görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili etkinliklerden yada bunla bağlantılı durumlardan kaynaklanan hasar durumlarına uygulanacaklardır:

14.1.1 Bölüm VIII'de (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alınan Ekipman) bahsi geçen Proje Ekipmanı'nın kaybı yada hasara uğramasına ilişkin iddialar dışında, Katılımcıların

her biri, başka bir Katılımcının personelinin sebep oldukları, kendi askeri yada sivil personelinin (bu, Proje Yüklenicilerini içermemektedir) yaralanması yada ölmesine ilişkin ve mallarının hasar görmesi yada kaybolması gibi (Ortaklaşa Alınan Ekipman içindeki payı da dahil olmak üzere) durumlara ilişkin iddialarından feragat edecektir. Bununla beraber, bu yaralanma, ölüm, hasar görme ve kaybolma olaylarının bir Katılımcının personelinin sorumsuz davranışları, ihmalkarlığı, kasten yapılan yanlışları yada ağır ihmalkarlığı gibi nedenlerden kaynaklanması durumunda hasar masrafları, tek başına o Katılımcıya ait olacaktır.

14.1.2 Katılımcılardan birinin personelinin yaralanma, ölüm, hasar yada kayba neden olduklarına ilişkin olarak diğer kişilerden (bireyler yada kurumlar olabilir) gelen iddialar, Katılımcılar tarafından belirleneceği biçimde, en uygun Katılımcı tarafından incelenecektir. İddia sahibine borçlu olduğuna Katılımcıların karar verdikleri tutar, onların, Bölüm V'te (Mali hükümler) belirtildiği üzere, iddianın doğmasına neden olan çalışma içindeki payları ile orantılı olarak taşınacaktır. Bununla beraber, bu hasarlar bir Katılımcının personelinin sorumsuz davranışları, ihmalkarlıkları, kasten yanlış yapması yada ağır ihmalkarlığından kaynaklanıyorsa o durumda zararın masrafları, tek başına o katılımcıya ait olacaktır.

14.2 Katılımcılardan olmayan (onların personeli de dahil olmak üzere) bir kişi veya kuruluşun Ortaklaşa Alınan Ekipmana zarar vermesi ve bu hasarı gidermek için gereken paranın bu kişi veya kuruluşun tahsil edilememesi durumunda, bu masraflar, Bölüm V'te (Mali Hükümler) belirtildiği şekilde, Ortaklaşa Alınan Ekipmanın alınmasına neden olan çalışmaya yaptıkları parasal katkı oranının da Katılımcılar arasında oransal olarak bölüşülecektir.

14.3 İşbu MM kapsamında akdedilen herhangi bir Sözleşmeden kaynaklanan iddialar, o sözleşmenin hükümleri doğrultusunda çözülecektir.

BÖLÜM XV

BAŞKA MİLLETLERİN

KATILIMI

15.1 MTU ÜDSİ MM'daki Katılımcılar, MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırası'nın imzacıları ile sınırlı olacaktır. MTU ÜDSİ MM, bir MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırası imzacısına, bu imzacı MTU ÜDSİ MM çerçevesinde bir Katılımcı haline gelinceye kadar, hiçbir yükümlülük dayatmayacak ve hiçbir menfaat sağlamayacaktır.

15.2 MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırasının imzacılarından birinin Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe Girme ve Geçerlilik Süresi) 19.9 numaralı paragrafı uyarınca MTU ÜDSİ MM'nun yürürlüğe girmesinin üzerinden on iki ay geçtikten sonra buna girmek istemesi durumunda, o imzacının girişi, işbu MM'ya bir değişiklik yapılmasını gerektirecektir. Girişinden hemen sonra, MTU ÜDSİ MM'nun yeni Katılımcısı, girişinden önce ortaya çıkan Proje masraflarının Bölüm V'te (Mali Hükümler) bulunan masraf paylaşım düzenlemelerine uygun olarak hesaplanan

kendisine düşen payını ödeyecektir ve diğer üyelerin gelecekte yapacakları katkılar da, buna göre hesaplanacaktır.

BÖLÜM XVI

GÜMRÜK RESİMLERİ, VERGİLER VE BENZERİ YÜKÜMLÜLÜKLER

16.1 Gümrük resimleri, ithalat ve ihracat vergileri ve benzeri yükümlülükler, her bir Katılımcının kendi yasaları ve düzenlemeleri çerçevesinde ifa edilecektir. Mevcut ulusal yasaların ve düzenlemelerin izin verdiği ölçüde, Katılımcılar, işbu Proje kapsamında yürütülen çalışmalar ile ilgili ithalat ve ihracat üzerinde bu tarz kolay tanımlanabilir resim, vergi ve benzeri yükümlülüklerin ve keza miktar üzerinde yada başka türlü kısıtlamaların olmadığını garanti etmek için çaba göstereceklerdir.

16.2 Katılımcılardan her biri, resimlerin, vergilerin ve diğer yükümlülüklerin çalışmanın yeterli ve ekonomik bir biçimde yürütülmesi açısından uygun bir biçimde ifa edilmekte olduklarını temin etmek için, elinden gelen en büyük çabayı gösterecektir. Bu tip resimlerin, vergilerin yada benzeri yükümlülüklerin konması durumunda ülkesinde bu uygulamaların olduğu Katılımcı, kendisinin Proje'deki paylaşılmış masraflarından daha fazla masrafla yükümlü olacaktır.

16.3 Avrupa Birliği (AB) düzenlemelerini uygulamak için vergi ve benzeri yükümlülüklerin dayatılması gibi durumlarda, bunlar, AB üyesi ile alıcı tarafından karşılanacaktır. Bu amaçla, AB dışından gelmekte olan ekipman parçaları, nihai varış noktalarına, ortaya çıkabilecek gümrük vergilerini tasfiye etmeyi sağlayacak olan uygun gümrük belgesi ile eşlik edilecektir. Vergiler, o Katılımcının Projedeki paylaşılan masraflarının üzerinde ve daha fazla bir masraf olarak konacaktır.

BÖLÜM XVII

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

17.1 Katılımcılar arasında işbu MM bünyesinde yada bununla ilişkili olarak ortaya çıkan anlaşmazlıklar, yalnızca Katılımcılar arasında görüş alışverişi yoluyla çözülecek ve sorunun çözümü için bir kişiye, bir ulusal mahkemeye, bir uluslar arası mahkemeye, yada başka herhangi bir kişi yada kuruluşa başvurulmayacaktır.

BÖLÜM XVIII

DİL

18.1 Projenin çalışma dili, İngilizce dili olacaktır.

18.2 İşbu MM bünyesinde elde edilen bütün Proje Bilgileri ve bunların uygulanmasına ilişkin Sözleşmeler ve bir Katılımcıdan diğerine yapılacak olan yazışmalar, İngilizce olarak yapılacaktır.

BÖLÜM XIX

DEĞİŞTİRME, ÇEKİLME, FESHETME, YÜRÜRLÜĞE GİRME VE GEÇERLİLİK SÜRESİ

19.1 Katılımcıların işbu MM kapsamındaki bütün etkinlikleri, Katılımcıların ihracat denetim yasaları ve düzenlemeleri de dahil olmak üzere, Katılımcıların ulusal yasaları ve düzenlemelerine uygun olarak gerçekleştirilecektir. Katılımcıların yükümlülükleri, bu tarz maksatlar için hazırda fonların bulunup bulunmamasına bağlı olacaktır. Hazırdaki fonların bir Katılımcının yükümlülüklerini yerine getirmeye yeterli olmaması durumunda, Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.17 numaralı paragrafı uygulanacaktır.

19.2 Burada aksi belirtilmedikçe, işbu MM, Katılımcıların yazılı mutabakatı ile değiştirilebilir. İşbu MM'daki EK A (Tahmini MTU Hava Aracı Tedarik Miktarları), Ek B (Yönetim Yapısı), Ek D (Destekleme), ve Ek F (Mali Giderler Tavanı'nın Tahmini Tahsisatı), işbu MM'nun Bölümleri'ne uygun olmak kaydıyla, MYK'nin yazılı onayı ile değiştirilebilirler.

19.3 İşbu MM, Katılımcıların yazılı muvafakatı ile herhangi bir zamanda feshedilebilir. Katılımcıların işbu MM'yu feshetmeye muvafakat etmeleri halinde Katılımcılar, fesih işleminin en ekonomik ve adil şartlarda yapılmasını temin etmek üzere, feshetme tarihinden önce görüş alışverişinde bulunacaklardır.

19.4 Katılımcılardan herhangi biri, diğer Katılımcılara Sözleşmeden çekilme isteğini 90 gün önceden yazılı olarak bildirmek suretiyle işbu MM'dan çekilebilir. İşbu bilgilendirme, MYK'nin, uygun tavrı belirlemek üzere acilen görüş alışverişini toplantısı düzenlemesini beraberinde getirecektir. Böyle bir çekilmenin olması durumunda, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır:

19.4.1 Çekilen Katılımcı, çekilmenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar parasal yada diğer yollardan katılımını sürdürecektir.

19.4.2 Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.13 numaralı paragrafına uygun olarak, bir Katılımcının çekilmesi, üretim Hattı'nın Kapatılması'ndan önce meydana gelirse, çekilen Katılımcı, çekilmesini takiben, Hattın Kapatılması masraflarından kendine düşen payı ödeyecektir. Bununla birlikte, bir Katılımcının Sözleşmede belirtilen Hava Aracı gereksinimlerinden önce çekilmesi durumunda, o Katılımcı, herhangi bir Hat Kapatılması masrafını ödemekle yükümlü olmayacaktır.

19.4.3 Katılımcılar adına akdedilen Sözleşmeler hariç olmak üzere, her bir Katılımcı, Proje'den çekilme ile bağlantılı olan ve Proje ile ilgili olan kendi masraflarından sorumlu olacaktır. Katılımcılar adına akdedilen sözleşmeler hususunda, çekilen Katılımcı, Sözleşmeden çekilmek dışında başka hiçbir nedenden kaynaklanması mümkün olmayan Sözleşme yenileme yada feshetme masraflarının tamamını ödeyecektir; ne var ki, Sözleşme'den çekilen bir Katılımcının toplam mali

19.4.4 katkısı, Sözleşme'yi feshetme masrafları da dahil olmak üzere, hiç bir surette, o Katılımcının Bölüm V'te (Mali Hükümler) oluşturulmuş olan mali katkılar için Mali Gider Tavanı'nın toplam payını aşmayacaktır

19.4.5Sözleşmeden çekilmeden önce işbu MM hükümleri çerçevesinde elde edilmiş olan bütün Proje Bilgisi ve hakları, işbu MM'nun hükümlerine tabi olan Katılımcılar tarafından alıkonacaktır.

19.5Bir Katılımcının harcamalarının Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.1 numaralı paragrafında ki maksimum katkı oranına ulaşması durumunda, Katılımcılar, işbu MM'da bir değişiklik yapıncaya kadar, o Katılımcının işbu MM'nun III. Bölümü'nde belirtilen işi yerine getirmesi, MYK tarafından belirlenen şartlar çerçevesinde askıya alınacaktır. Katılımcıların Katılımcılardan birinin askıya alınmasından sonraki on iki ay içinde bir değişikliğe gitmemeleri durumunda, bu durum, o Katılımcının otomatik olarak Sözleşme'den çekilmesi durumunu teşkil edecektir. Çekilme öncesinde işbu MM çerçevesinde elde edilmiş olan bütün Proje Bilgileri ve haklar, işbu MM'nun hükümlerine bağlı olarak Katılımcılar tarafından alıkonacaktır.

19.6Bir Katılımcının MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırasından çekilmesi durumunda, bu tutum, Katılımcının MTU SGG Çerçeve Mutabakat Muhtırasından çekilmek için 90 gün önceden yaptığı başvurunun otomatik olarak yürürlüğe girmesi biçiminde gerçekleşecektir. Otomatik olarak çekilmeye, işbu Bölüm'ün 19.4 numaralı paragrafında ayrıntılı olarak belirtilmiş olan, isteyerek çekilmeye ilişkin hükümler uygulanacaktır.

19.7ABD Savunma Bakanlığı'nın MTU ÜDSİ MM'dan çekilmesi durumunda, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı, kalan Katılımcılara, onlar istediği sürece, özel düzenlemeler çerçevesinde, MTU Sistemi'nin üretilmesi, desteklenmesi ve sürekli geliştirilmesi konusunda destek sağlamak için elinden gelen çabayı gösterecektir.

19.8Katılımcıların Bölüm VIII (Proje Ekipmanı ve Ortaklaşa Alınan Ekipman), Bölüm IX (Proje Bilgisinin İfşası ve Kullanımı), Bölüm X (Denetlenen Tasnif Dışı Bilgi), Bölüm XII (Güvenlik), Bölüm XIII (Üçüncü Taraf Satışları ve Devirleri), Bölüm XIV (Hasara İlişkin İddialar), Bölüm XVII (Anlaşmazlıkların Çözümü), ve işbu Bölüm XIX (Değiştirme, Çekilme, Feshetme, Yürürlüğe girme ve Geçerlilik Süresi) ile ilgili olarak kendi menfaat ve yükümlülükleri, işbu MM'nun feshedilmesi, işbu MM'dan çekilme, yada işbu MM'nun sona ermesi durumunda dahi uygulanmaya devam edilecektir.

19.9On dokuz (19) Bölüm ve altı (6) Ek'ten oluşan işbu MM, ABD Savunma Bakanlığı ve diğer Katılımcılardan en az biri tarafından imzalanması şartıyla (ve diğer Katılımcının Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı olması durumunda, Meclis tarafından onaylanması şartıyla) 31 Aralık 2006 tarihinde yürürlüğe girecektir. MM'nun yürürlüğe girmesinden sonra herhangi bir Katılımcının MM'yu imzalaması ("müteakip Katılımcı") durumunda ise, müteakip Katılımcı MM'yu imzalayıncaya kadar, ve Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın durumunda da Meclis tarafından

5764

22.5.2008

onaylanıncaya kadar,MM'yu önceden imzalamış olan Katılımcıların bu müteakip Katılımcı karşısında hiç bir yükümlülüğü bulunmayacak ve bu müteakip Katılımcının işbu MM çerçevesinde hiç bir kazanç ve sorumluluğu bulunmayacaktır. MM'nun yürürlüğe girmesinden sonraki on iki ay içinde dokuz Katılımcının tamamının MM'yu imzalamaması, ya da Türkiye Cumhuriyeti için, Parlamento onayının henüz alınmaması durumunda, MM'ya dahil olmuş olan Katılımcılar, Katılımcı sayısındaki azalmanın gerektirdiği değişiklikleri müzakere etmek üzere derhal görüş alışverişinde bulunacaklardır.

19.10 İşbu MM, kırk beş (45) yıl boyunca yürürlükte kalacak ve Katılımcıların yazılı muvafakati ile uzatılabilecektir.

Yukarıdaki hususlar, Avustralya Savunma Bakanlığı, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı, ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı arasında varılan uzlaşmayı temsil etmektedir.

Katılımcıların yetkili temsilcileri tarafından, dokuz (9) nüsha olarak imzalanmıştır.

NOT:19 uncu Bölümde geçen altı adet ek, Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğündeki dosyasındadır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
16	74	5
18	90	541
20	105	1070:1075
21	108	451:480, 530:539

I- Gerekçeli 133 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Milli Savunma, Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/533